

Ročník 1992

Sbírka zákonů

ČESKÉ A SLOVENSKÉ FEDERATIVNÍ REPUBLIKY

ČESKÉ REPUBLIKY / SLOVENSKÉ REPUBLIKY

Částka 87

Rozeslána dne 14. září 1992

Cena Kčs 8,-

O B S A H:

439. Zákon o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon) – (úplné znění s působností pro Českou republiku, jak vyplývá ze změn a doplňků provedených zákonem České národní rady č. 541/1991 Sb.)
440. Zákon České národní rady o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě (úplné znění, jak vyplývá z pozdějších změn a doplňků)
-

439

PŘEDSEDNICTVO ČESKÉ NÁRODNÍ RADY

vyhlašuje

s působností pro Českou republiku úplné znění zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), se změnami a doplňky provedenými zákonem České národní rady č. 541/1991 Sb.

ZÁKON

o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon)

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Úvodní ustanovení

Účelem tohoto zákona je stanovit zásady ochrany a hospodárného využívání nerostného bohatství, zejména při vyhledávání a průzkumu, otvírce, přípravě a dobývání ložisek nerostů, úpravě a zušlechťování nerostů prováděných v souvislosti s jejich dobýváním, jakož i bezpečnosti provozu a ochrany životního prostředí při těchto činnostech.

§ 2

Nerosty

(1) Za nerosty se podle tohoto zákona považují tuhé, kapalné a plynné části zemské kůry.

(2) Za nerosty se podle tohoto zákona nepovažují

- a) vody s výjimkou mineralizovaných vod, z nichž se mohou průmyslově získávat vyhrazené nerosty,
- b) přírodní léčivé vody a přírodní stolní minerální vody, i když se z nich mohou průmyslově získávat vyhrazené nerosty, dále léčivá bahna a ostatní produkty přírodních léčivých zdrojů,
- c) rašelina,
- d) bahno, písek, štěrk a valouny v korytech vodních toků, pokud neobsahují vyhrazené nerosty v dobytelném množství,
- e) kulturní vrstva půdy, která je vegetačním prostředím rostlinstva.

§ 3

Rozdělení nerostů na vyhrazené a nevyhrazené

(1) Vyhrazené nerosty jsou

- a) radioaktivní nerosty,
- b) všechny druhy uhlí, ropy a hořlavého zemního plynu a bituminosní horniny,

- c) nerosty, z nichž je možno průmyslově vyrábět kovy,
- d) magnezit,
- e) nerosty, z nichž je možno průmyslově vyrábět fosfor, síru a fluór nebo jejich sloučeniny,
- f) kamenná sůl, draselné, borové, bromové a jodové soli,
- g) tuha, baryt, azbest, slída, mastek, diatomit, sklářský a slévárenský písek, minerální barviva, bentonit,
- h) nerosty, z nichž je možno průmyslově vyrábět prvky vzácných zemin a prvky s vlastnostmi polovodičů,
- i) granit, granodiorit, diorit, gabro, diabas, hadec, dolomit a vápenec, pokud jsou blokově dobytelné a lešitelné a travertin,
- j) technicky využitelné krystaly nerostů a drahé kameny,
- k) hallozyt, kaolin, keramické a žáruvzdorné jíly a jílovce, sádrovec, anhydrit, živce, perlit a zeolit,
- l) křemen, křemenec, vápenec, dolomit, slín, čedič, znělec, trachyt, pokud tyto nerosty jsou vhodné k chemicko-technologickému zpracování nebo zpracování tavením,
- m) mineralizované vody, z nichž se mohou průmyslově získávat vyhrazené nerosty,
- n) technicky využitelné přírodní plyny, pokud nepatří mezi plyny uvedené pod písmenem b).

(2) Ostatní nerosty jsou nerosty nevyhrazené.

(3) V pochybnostech, zda některý nerost je nerostem vyhrazeným nebo nevyhrazeným, rozhodne ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky v dohodě s ministerstvem životního prostředí České republiky.

§ 4

Ložisko nerostů

Ložiskem nerostů podle tohoto zákona (dále jen „ložisko“) je přírodní nahromadění nerostů, jakož i základka v hlubinném dole, opuštěný odval, výsyпка

nebo odkaliště, které vznikly hornickou činností¹⁾ a obsahují nerosty.

§ 5

Nerostné bohatství

(1) Nerostné bohatství podle tohoto zákona tvoří ložiska vyhrazených nerostů (dále jen „výhradní ložiska“).

(2) Nerostné bohatství na území České republiky je ve vlastnictví České republiky.

§ 5a

Organizace

Právníké a fyzické osoby, které v rámci podnikatelské činnosti²⁾ při splnění podmínek stanovených právními předpisy vykonávají vyhledávání, průzkum nebo dobývání výhradních ložisek nebo jinou hornickou činnost, se považují za organizace podle tohoto zákona.

§ 6

Výhradní ložisko

(1) Zjistí-li se vyhrazený nerost v množství a jakosti, které umožňují důvodně očekávat jeho nahromadění, vydá ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky osvědčení o výhradním ložisku.

(2) Osvědčení o výhradním ložisku zašle ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky ministerstvu životního prostředí České republiky, obvodnímu báňskému úřadu, orgánu územního plánování, stavebnímu úřadu a organizaci, pro níž bylo provedeno vyhledávání nebo průzkum výhradního ložiska.³⁾

§ 7

Ložisko nevyhrazených nerostů

Ložisko nevyhrazeného nerostu je součástí pozemku.

ČÁST DRUHÁ

POVINNOSTI ORGANIZACE PŘI VYUŽÍVÁNÍ VÝHRADNÍHO LOŽISKA

§ 8

Jestliže nebude výhradní ložisko po ukončení vyhledávání a průzkumu dobýváno, zabezpečí jeho och-

ranu a evidenci právnická osoba, kterou tím pověří ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky (§ 17 odst. 2).

§ 9

zrušen

§ 10

Organizace je povinna

- a) navrhnout stanovení, změnu, popřípadě zrušení chráněného ložiskového území,
- b) vést důlně měřickou a geologickou dokumentaci,
- c) evidovat stav zásob výhradního ložiska a jeho změny,
- d) řešit včas střety zájmů při stanovení dobývacího prostoru a při plánované otvírce, přípravě a dobývání výhradního ložiska, především s cílem omezit nepříznivé vlivy na životní prostředí,
- e) navrhnout stanovení, změnu, popřípadě zrušení dobývacího prostoru,
- f) evidovat výrubnost a znečištění při dobývání výhradního ložiska a dosahované výsledky při úpravě a zušlechťování nerostů prováděných v souvislosti s jejich dobýváním,
- g) pečovat o ochranu výhradního ložiska,
- h) plnit další povinnosti stanovené tímto zákonem a jinými obecně závaznými právními předpisy.

ČÁST TŘETÍ

LOŽISKOVÝ PRŮZKUM A HOSPODAŘENÍ SE ZÁSOBAMI VÝHRADNÍCH LOŽISEK

§ 11

Vyhledávání a průzkum výhradních ložisek

(1) Vyhledávání a průzkum výhradních ložisek mohou provádět organizace v území, rozsahu a době stanovené v povolení vydaném podle zvláštních předpisů.³⁾

(2) Při vyhledávání a průzkumu výhradních ložisek jsou organizace povinny z hlediska ochrany a hospodárného využití nerostného bohatství

- a) ověřovat výhradní ložisko tak, aby se zjistily a vyhodnotily všechny využitelné nerosty ložiska a jejich užitkové složky,

¹⁾ § 2 zákona ČNR č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění zákona ČNR č. 542/1991 Sb.

²⁾ Např. zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), zákon č. 111/1990 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ Zákon ČNR č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, ve znění zákona ČNR č. 543/1991 Sb.

- b) ověřovat vývoj a úložní poměry výhradního ložiska tak, aby se výstavba dolů a lomů, otvírka, příprava a dobývání výhradního ložiska mohly projektovat a uskutečňovat podle zásad báňské technologie a aby se zabezpečilo racionální využití zásob výhradního ložiska,
- c) používat takové metody a postupy, aby nedošlo k znemožnění nebo ztížení využití výhradního ložiska nebo jeho části a k neodůvodněným ztrátám zásob výhradního ložiska,
- d) zjistit skutečnosti potřebné k posouzení možných vlivů využívání výhradního ložiska na jiná ložiska, vody a jiné přírodní zdroje, na životní prostředí a na další zákonem chráněné obecné zájmy,
- e) při přerušení vyhledávání nebo průzkumu provést opatření, aby se nezmařila důlní díla a neztížilo provádění dalšího průzkumu a využití výhradního ložiska.

(3) Organizace je oprávněna nakládat s nerosty získanými při vyhledávání a průzkumu výhradních ložisek v rozsahu a za podmínek stanovených v povolení vydaném podle zvláštních předpisů.³⁾

(4) Organizace, které se stanovilo území pro vyhledávání a průzkum výhradního ložiska, platí roční úhradu z tohoto území podle zvláštních předpisů.³⁾

(5) Provádění geologických prací upravují zvláštní předpisy.³⁾

(6) Ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky v dohodě s ministerstvem životního prostředí České republiky a s Českým báňským úřadem podrobněji stanoví obecně závazným právním předpisem postup při vyhledávání a průzkumu výhradních ložisek z hlediska ochrany a hospodárného využití nerostného bohatství.

§ 12

Oznamování přírodního nahromadění vyhrazeného nerostu

Kdo zjistí mimo povolené vyhledávání (§ 11) přírodní nahromadění vyhrazeného nerostu, je povinen to bezodkladně oznámit ministerstvu pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky.

§ 13

Zásoby výhradního ložiska a podmínky jeho využitelnosti

(1) Zásoby výhradního ložiska jsou zjištěné a ověřené množství vyhrazených nerostů ložiska nebo jeho části, odpovídající podmínkám využitelnosti, bez ohledu na ztráty při jeho dobývání.

(2) Podkladem pro výpočet zásob výhradního ložiska jsou podmínky využitelnosti zásob. Podmínky využitelnosti zásob jsou souborem ukazatelů množství, jakosti nerostů, geologických, báňsko-technických, ekologických a jiných ukazatelů, podle nichž se posuzuje vhodnost zásob výhradních ložisek k využití.

§ 14

Klasifikace zásob výhradních ložisek, posuzování a schvalování výpočtu zásob výhradních ložisek

(1) Výsledky vyhledávání a průzkumu výhradního ložiska se vyhodnocují. Součástí vyhodnocení je výpočet zásob, který zabezpečuje organizace.

(2) Zásoby výhradního ložiska se ve výpočtech zásob klasifikují

- a) podle stupně prozkoumanosti výhradního ložiska a znalostí jeho úložních poměrů nebo jeho části, jakosti a technologických vlastností nerostů a báňsko-technických podmínek na zásoby vyhledané a zásoby prozkoumané. Obsahuje-li výhradní ložisko několik užitkových složek, klasifikují se jejich zásoby podle dosaženého stupně jejich prozkoumanosti a znalosti,
- b) podle podmínek využitelnosti na zásoby bilanční, které jsou využitelné v současnosti a vyhovují stávajícím technickým a ekonomickým podmínkám využití výhradního ložiska, a zásoby nebilanční, které jsou v současnosti nevyužitelné, protože nevyhovují stávajícím technickým a ekonomickým podmínkám využití, ale jsou podle předpokladu využitelné v budoucnosti s ohledem na očekávaný technický a ekonomický vývoj,
- c) podle přípustnosti k dobývání, která je podmíněna technologií dobývání, bezpečností provozu a stanovenými ochrannými pilíři, na volné a vázané. Vázané zásoby jsou zásoby v ochranných pilířích povrchových a podzemních staveb, zařízení a důlních děl, jakož i v pilířích stanovených k zajištění bezpečnosti provozu a ochrany právem chráněných zájmů. Ostatní zásoby jsou zásoby volné.

Ve výpočtu zásob, který je součástí návrhu na povolení hornické činnosti (§ 24 odst. 1), uvede organizace zásoby, které plánuje k vytěžení (dále jen „vytěžitelné zásoby“). Vytěžitelné zásoby jsou bilanční zásoby zmenšené o hodnotu předpokládaných těžebních ztrát souvisejících se zvolenou technologií dobývání nebo s vlivem přírodních podmínek.

(3) Výpočet zásob výhradního ložiska a jeho posouzení zabezpečuje organizace. Výpočet zásob výhradního ložiska s posouzením odesílá organizace ministerstvu pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky a obvodnímu báňskému úřadu.

(4) Klasifikaci zásob a postup při výpočtu zásob výhradních ložisek a náležitosti výpočtu podrobněji

upraví ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky obecně závazným právním předpisem.

§ 14a

Odpis zásob výhradních ložisek

(1) Odpisem zásob výhradních ložisek se rozumí jejich vynětí z evidence zásob nebo jejich převod ze zásob bilančních do zásob nebilančních.

(2) Zásoby výhradního ložiska je možno odepsat

- a) z důvodů zvláště složitých báňsko-technických, bezpečnostních nebo geologických poměrů souvisejících s přírodními podmínkami nebo vzniklých nepředvídanými událostmi,
- b) jde-li o zásoby části výhradního ložiska, jejichž vydobytí není hospodářsky účelné,
- c) jde-li o zásoby, jejichž dobývání by ohrozilo zákonem chráněné obecné zájmy, zejména ochranu životního prostředí a význam ochrany převyšuje zájem na vydobytí těchto zásob.

(3) Nebilanční zásoby výhradního ložiska je možno odepsat, není-li předpoklad jejich využití ani v budoucnosti.

(4) Za důvod odpisu zásob výhradního ložiska se nepovažují změny ve stavu zásob způsobené

- a) doplněním a zpřesněním dosavadních znalostí o vývoji ložiska a jeho zásob průzkumem a novými poznatky zjištěnými otvirkou, přípravou a dobýváním; prokazují se geologickou dokumentací (§ 39),
- b) vydobytím zásob; prokazují se geologickou dokumentací a evidencí těžby,
- c) těžebními ztrátami, které zahrnují nevydobyté zásoby v dobývané části ložiska a nejsou odepsány, a nerostné suroviny vyvezené s hlušinou na odval nebo na výsypku; prokazují se geologickou dokumentací a evidencí těžby,
- d) přehodnocením zásob podle nových podmínek využitelnosti, novým schváleným výpočtem zásob nebo vázáním, popřípadě uvolněním zásob; prokazují se stanovením nových podmínek využitelnosti s příslušným přehodnocením zásob nebo schválením nového výpočtu zásob, popřípadě rozhodnutím o vázání nebo uvolnění zásob,
- e) odevzdáním nebo převzetím ložiska; prokazují se dokladem o předání výhradního ložiska nebo jeho části.

§ 14b

Návrh na odpis zásob výhradního ložiska

(1) Zjistí-li organizace při zpracování dokumentace stavby dolu nebo lomu, plánu otvírky, přípravy a dobývání výhradního ložiska, plánu zajištění důlních děl a lomů nebo likvidace hlavních důlních děl a lomů,⁴⁾ jakož i při jejich realizaci, že není možné nebo účelné vytěžit zásoby z důvodů uvedených v § 14a odst. 2, podá návrh na jejich odpis.

(2) Návrh na odpis zásob výhradního ložiska podávají rovněž příslušné orgány státní správy na úseku životního prostředí. Úplnost návrhu na odpis zásob výhradního ložiska zajistí organizace.

(3) Návrh na odpis zásob výhradního ložiska obsahuje

- a) název a sídlo organizace,
- b) množství bilančních a nebilančních zásob navržených k odpisu podle bloků zásob a kategorií, jejich kvalitativní charakteristiky a návrh, zda mají být vyjmuty z evidence zásob nebo zda bilanční zásoby mají být převedeny do zásob nebilančních,
- c) důvody, pro které se zásoby navrhuje k odpisu,
- d) mapy a řezy s přehledně vyznačenými částmi ložiska, v nichž se navrhuje odpis zásob, a to ve čtyřech vyhotoveních,
- e) další grafické a písemné doklady o ložisku a zásobách navržených k odpisu, potřebné k podrobnějšímu zdůvodnění návrhu,
- f) stanovisko obvodního báňského úřadu a územních orgánů ministerstva životního prostředí České republiky.

§ 14c

Rozhodnutí o odpisu zásob výhradního ložiska

(1) O návrhu na odpis zásob výhradního ložiska rozhoduje v období vyhledávání a průzkumu výhradního ložiska ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky se souhlasem ministerstva životního prostředí České republiky; v období projektování výstavby dolů a lomů a při dobývání výhradního ložiska rozhoduje o odpisu ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky po projednání s Českým báňským úřadem.

(2) O návrhu na odpis malého množství zásob výhradního ložiska rozhoduje obvodní báňský úřad. Malým množstvím zásob se rozumí množství zásob

⁴⁾ § 10 zákona ČNR č. 61/1988 Sb.

Vyhláška ČBÚ č. 104/1988 Sb., o racionálním využívání výhradních ložisek, o povolování a ohlašování hornické činnosti a ohlašování činnosti prováděné hornickým způsobem.

nepřesahující v kalendářním roce celkově 5% plánované roční těžby na ložisku, nejvýše však v jednotlivém případě 100 000 t nebo 50 000 m³ a u zemního plynu 500 000 m³.

(3) Rozhodnutí o odpisu zásob výhradního ložiska obsahuje

- množství odepisovaných zásob, jejich místní určení a stručné zdůvodnění odpisu,
- rozhodnutí, zda se odepisované zásoby vyjímají z evidence zásob nebo zda se převádějí z bilančních zásob do zásob nebilančních,
- opatření k ochraně zásob převáděných z bilančních zásob do zásob nebilančních, s ohledem na možnost jejich pozdějšího využití.

(4) O návrhu na odpis zásob výhradního ložiska rozhodnou orgány uvedené v odstavcích 1 a 2 do jednoho měsíce ode dne předložení návrhu.

(5) Rozhodnutí o odpisu zásob výhradního ložiska s jedním vyhotovením dokladů uvedených v § 14b zašle ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky navrhovateli a obvodnímu báňskému úřadu; rozhodnutí o odpisu malého množství zásob odešle obvodní báňský úřad též ministerstvu pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky. Schválený odpis zásob výhradního ložiska vyznačí navrhovatel v důlně měřické a geologické dokumentaci.

(6) Organizace, která navrhne odpis zásob výhradního ložiska, nesmí likvidovat technická zařízení potřebná k vydobytí zásob navržených k odpisu a zrušit k nim přístup, dokud neobdržela rozhodnutí o odpisu, s výjimkou případů, kdy to vyžaduje bezpečnost provozu a ochrana zdraví při práci.

ČÁST ČTVRTÁ

OCHRANA NEROSTNÉHO BOHATSTVÍ

§ 15

Zabezpečení ochrany nerostného bohatství při územně plánovací činnosti

(1) K včasnému zabezpečení ochrany nerostného bohatství jsou orgány územního plánování⁵⁾ a zpracovatelé územně plánovací dokumentace povinni při územně plánovací činnosti vycházet z podkladů o zjištěných a předpokládaných výhradních ložiskách poskytovaných jim ministerstvem pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky a ministerstvem životního prostředí České republiky, při tom postupují podle zvláštních předpisů⁶⁾ a jsou povinni navrhovat

řešení, které je z hlediska ochrany a využití nerostného bohatství a dalších zákonem chráněných obecných zájmů nejvýhodnější.

(2) Návrhy územně plánovací dokumentace velkých územních celků, sídelních útvarů a zón se už v období zpracování konceptů řešení projednají s ministerstvem životního prostředí České republiky, ministerstvem pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky a s obvodním báňským úřadem. Tyto návrhy musí být před schválením dohodnuty podle zvláštních předpisů.⁶⁾

§ 16

Chráněné ložiskové území

(1) Ochrana výhradního ložiska proti znemožnění nebo ztížení jeho dobývání se zajišťuje stanovením chráněného ložiskového území.

(2) Chráněné ložiskové území zahrnuje území, na kterém stavby a zařízení, které nesouvisí s dobýváním výhradního ložiska, by mohly znemožnit nebo ztížit dobývání výhradního ložiska.

(3) Pro ložisko vyhrazeného nerostu se stanoví chráněné ložiskové území v období vyhledávání nebo průzkumu po vydání osvědčení o výhradním ložisku (§ 6).

§ 17

Stanovení chráněného ložiskového území

(1) Chráněné ložiskové území stanoví ministerstvo životního prostředí České republiky rozhodnutím vydaným v součinnosti s ministerstvem pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky, obvodním báňským úřadem a po dohodě s orgánem územního plánování a stavebním úřadem.

(2) Řízení o stanovení chráněného ložiskového území se zahájí na návrh organizace nebo z podnětu orgánu státní správy. Návrh se doloží osvědčením o výhradním ložisku a návrhem hranic chráněného ložiskového území.

(3) Účastníkem řízení o stanovení chráněného ložiskového území je navrhovatel. Zahájení řízení oznámí ministerstvo životního prostředí České republiky dotčeným orgánům státní správy, orgánu územního plánování a stavebnímu úřadu. Ministerstvo životního prostředí České republiky nařídí ústní jednání spojené podle potřeby s místním šetřením a současně upozorní, že stanoviska uvedených orgánů státní správy a přípo-

⁵⁾ § 16 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁾ § 8, 12 a 21 zákona č. 50/1976 Sb.

mínky a návrhy účastníka se mohou uplatnit nejpozději při ústním jednání, jinak ministerstvo životního prostředí České republiky k nim nemusí přihlídnout. Jestliže některý z uvedených orgánů státní správy potřebuje na řádné posouzení delší čas, ministerstvo životního prostředí České republiky na jeho žádost stanovou lhůtu před jejím uplynutím přiměřeně prodlouží.

(4) V řízení o stanovení chráněného ložiskového území posoudí ministerstvo životního prostředí České republiky návrh a podklady z hlediska požadavků na ochranu výhradního ložiska, zabezpečí stanoviska orgánů státní správy uvedených v odstavci 3 a posoudí připomínky a návrhy účastníka.

(5) Hranice chráněného ložiskového území se vyznačí v územně plánovací dokumentaci.

(6) Ministerstvo životního prostředí České republiky zruší chráněné ložiskové území, jestliže pomínlý důvody ochrany výhradního ložiska.

(7) Ustanovení odstavců 1 až 5 platí přiměřeně i pro změnu a zrušení chráněného ložiskového území.

(8) Podrobnosti o stanovení, změně a zrušení chráněného ložiskového území a jeho evidenci stanoví obecně závazným právním předpisem ministerstvo životního prostředí České republiky.

§ 18

Omezení některých činností v chráněném ložiskovém území

(1) V zájmu ochrany nerostného bohatství se nesmí v chráněném ložiskovém území zřizovat stavby a zařízení, které nesouvisí s dobýváním výhradního ložiska, pokud k tomu nebyl dán souhlas podle tohoto zákona.

(2) Jestliže je nezbytné v zákonem chráněném obecném zájmu umístit stavbu nebo zařízení nesouvisící s dobýváním výhradního ložiska v chráněném ložiskovém území, je třeba dbát, aby se narušilo co nejméně využití nerostného bohatství. Znemožnit nebo ztížit dobývání výhradních ložisek nerostů uvedených v § 3 odst. 1 písm. a) až d) je možno jen ve zvlášť odůvodněných případech, jde-li o mimořádně důležitou stavbu nebo zařízení nebo bude-li stavbou nebo zařízením ztíženo nebo znemožněno dobývání jen malého množství zásob výhradního ložiska.

§ 19

Povolování staveb a zařízení v chráněném ložiskovém území

(1) Povolení staveb a zařízení v chráněném ložiskovém území, které nesouvisí s dobýváním, může vydat příslušný orgán podle zvláštních předpisů⁷⁾ jen se souhlasem ministerstva životního prostředí České republiky, vydaným po projednání s obvodním báňským úřadem.

(2) Souhlas ministerstva životního prostředí České republiky podle odstavce 1 si vyžádá orgán příslušný pro povolování staveb a zařízení. Žádost o povolení stavby a zařízení musí žadatel doložit vyjádřením organizace spolu s návrhem podmínek ochrany výhradního ložiska.

ČÁST PÁTÁ

zrušena

ČÁST ŠESTÁ

VÝSTAVBA DOLŮ A LOMŮ

§ 23

Projektování, výstavba a rekonstrukce dolů a lomů

(1) Na projektování, výstavbu, popřípadě rekonstrukci dolů a lomů včetně výsypek, odvalů a odkališť se vztahují obecné předpisy o investiční výstavbě, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Dokumentace staveb uvedených v odstavci 1 musí kromě náležitostí stanovených obecnými předpisy zajišťovat

- a) hospodárné využívání výhradních ložisek,
- b) optimální rozmístění povrchových a podzemních zařízení, staveb a důlních děl a použití nejvhodnějších dobývacích metod,
- c) ukládání a uchovávání vydobytých a dočasně nevyužívaných nerostů a ukládání odpadů (výsypky, odvaly a odkaliště),
- d) ochranu před zničením nebo znehodnocením zásob sousedních výhradních ložisek,
- e) bezpečnost provozu a bezpečnost a ochranu zdraví při práci, zajištění důlních děl, větrání, čerpání a odvádění důlních vod, ochranu proti výbuchům,

⁷⁾ § 117 až 121 zákona č. 50/1976 Sb.

průvalům, požárům a otřesům, jakož i proti průtržím hornin, uhlí a plynů,

- f) omezení nepříznivých vlivů na životní prostředí,
- g) komplexní řešení území ovlivněného hornickou činností, zvláště pak řešení vztahů k jiným národohospodářským odvětvím, vlastníkům nemovitostí a zákonem chráněným obecným zájmům,⁸⁾ a to nejen z hlediska přímých následků připravované investiční výstavby, nýbrž i z hlediska následků spojených s využitím výhradního ložiska, s uvedením objektů a zařízení, za které bude nutno plánovat náhradu,
- h) upřesňování zásob výhradního ložiska potřebným průzkumem.

(3) Důlní díla a důlní stavby pod povrchem povoluje orgán státní báňské správy republiky.

(4) Orgán státní báňské správy republiky povoluje též důlní stavby sloužící otvírce, přípravě nebo dobývání výhradního ložiska v lomech a skrývkách v hranicích vymezených čarou skutečně provedené skrývky nebo prováděné těžby, případně na území vystaveném přímým účinkům těžby, pokud nebyla provedena rekultivace pozemku.

(5) Důlní díla a stavby uvedené v odstavcích 3 a 4 povoluje orgán státní báňské správy republiky zpravidla v rámci povolování otvírky, přípravy a dobývání výhradního ložiska.⁴⁾

(6) Povolování staveb skladů výbušnin a jejich užívání upravují zvláštní předpisy.⁹⁾

ČÁST SEDMÁ

DOBÝVÁNÍ VÝHRADNÍCH LOŽISEK

§ 24

Oprávnění k dobývání výhradního ložiska

(1) Oprávnění organizace k dobývání výhradního ložiska vzniká stanovením dobývacího prostoru. Zahájit dobývání výhradního ložiska ve stanoveném dobývacím prostoru může však organizace až po vydání povolení obvodním báňským úřadem.⁴⁾

(2) K podání návrhu na stanovení dobývacího prostoru musí mít organizace předchozí souhlas minis-

terstva pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky. Předchozí souhlas může ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky vázat na splnění podmínek vztahujících se k tvorbě jednotné surovinové politiky České republiky. Tyto podmínky se uvedou v rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru.

(3) Přednost při získání předchozího souhlasu ke stanovení dobývacího prostoru má organizace, pro níž byl proveden průzkum výhradního ložiska nebo která se na průzkumu výhradního ložiska finančně podílela. Tento přednostní nárok může uplatnit organizace nejdříve po schválení výpočtu zásob výhradního ložiska (§ 14 odst. 3), nejpozději však do jednoho roku od ukončení platnosti povolení geologických prací pro vyhledávání a průzkum výhradního ložiska, a to u ministerstva pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky.

(4) V ostatních případech ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky rozhodne o udělení předchozího souhlasu na základě výsledku posouzení návrhů mezi dvěma nebo více uchazeči o stanovení dobývacího prostoru, a to s přihlédnutím, který návrh zaručuje lepší využití výhradního ložiska a ochranu zákonem chráněných obecných zájmů.

(5) Organizace je oprávněna nakládat s vydobytými nerosty v rozsahu a za podmínek stanovených v rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru.

(6) Pokud organizace, které vzniklo oprávnění k dobývání výhradního ložiska podle odstavce 1, nepožádá do tří let od doby vzniku tohoto oprávnění obvodní báňský úřad o povolení hornické činnosti, může obvodní báňský úřad rozhodnout, že se organizaci oprávnění odnímá.

§ 25

Dobývací prostor

(1) Dobývací prostor se stanoví na základě výsledku průzkumu ložiska podle rozsahu, uložení, tvaru a mocnosti výhradního ložiska se zřetelem na jeho zásoby a uložitelné poměry tak, aby ložisko mohlo být hospodárně vydobyto. Při stanovení dobývacího prostoru se vychází ze stanoveného chráněného ložiskového území a musí se přihlédnout i k dobývání sousedních ložisek a k vlivu dobývání.

⁸⁾ Např. zákon ČNR č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon ČNR č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 51/1964 Sb., o drahách, vyhláška ministerstva dopravy a Ústředního báňského úřadu č. 28/1967 Sb., kterou se stanoví pravidla pro styk drah s hornickou činností, zákon č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů, zákon ČNR č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, zákon č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), zákon č. 61/1977 Sb., o lesích, zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, zákon ČNR č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči.

⁹⁾ Zákon ČNR č. 61/1988 Sb.

(2) Dobývací prostor může zahrnovat jedno nebo více výhradních ložisek nebo, je-li to vzhledem k rozsahu ložiska účelné, jen část výhradního ložiska.

(3) Dobývací prostor se stanoví pro dobývání výhradního ložiska určitého nerostu nebo skupiny nerostů. Současně se stanoví, které nerosty výhradního ložiska budou dočasně ukládány. Je-li oddělené dobývání jiného nerostu nebo skupiny nerostů jinou organizací hospodárnější, stanoví se pro jejich dobývání zvláštní dobývací prostor.

§ 26

Hranice dobývacího prostoru

(1) Hranice dobývacího prostoru na povrchu se stanoví uzavřeným geometrickým obrazcem s přímými stranami, jehož vrcholy se určují souřadnicemi udanými v platném souřadnicovém systému. Jeho prostorové hranice pod povrchem se zpravidla stanoví svislými rovinami, které procházejí povrchovými hranicemi. Výjimečně se tyto prostorové hranice mohou stanovit podle přirozených hranic. Dobývací prostor může být vymezen i hloubkově.

(2) Obvodní báňský úřad může nařídit, aby hranice dobývacího prostoru byly vyznačeny pomezními značkami na povrchu, popřípadě i v důlních dílech, zejména je-li to třeba v zákonem chráněném obecném zájmu nebo z hlediska chráněných zájmů vlastníků (správců, uživatelů) nemovitostí, které leží v hranicích dobývacího prostoru, anebo z hlediska zájmů organizací, jejichž dobývací prostory sousedí.

(3) Hranice stanoveného dobývacího prostoru vyznačí orgán územního plánování v územně plánovací dokumentaci.⁶⁾

§ 27

Stanovení, změny a zrušení dobývacího prostoru

(1) Dobývací prostor a jeho změny stanoví obvodní báňský úřad v součinnosti s dotčenými orgány státní správy, zejména v dohodě s orgány životního prostředí a s orgánem územního plánování a stavebním úřadem.

(2) Při stanovení zvláštního dobývacího prostoru (§ 25 odst. 3) musí být návrh na jeho stanovení doložen vyjádřením organizace, pro kterou již byl dobývací prostor stanoven. Pokud je to z hlediska hospodárného využívání, ekologických vlivů a bezpečnosti provozu nutné, stanoví obvodní báňský úřad nezbytná opatření, zejména pořadí a způsob vydobytí výhradních ložisek.

(3) V rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru se uvede též termín započítání dobývání výhradního ložiska. Platnost rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru není časově omezena, pokud v rozhodnutí není stanoveno jinak.

(4) Obvodní báňský úřad může za podmínek podle odstavce 1 na návrh organizace nebo i z vlastního podnětu dobývací prostor změnit, jsou-li pro to závažné důvody z hlediska právem chráněného obecného zájmu.

(5) Jestliže se návrh na stanovení nebo změnu dobývacího prostoru dotýká zájmů chráněných podle zvláštních předpisů,⁸⁾ projedná organizace, která má výhradní ložisko dobývat, podmínky stanovení dobývacího prostoru s orgány a fyzickými a právníckými osobami, jimž přísluší ochrana těchto zájmů, v souladu s těmito předpisy. Tyto orgány, fyzické a právnícké osoby jsou povinny své připomínky, požadavky a stanoviska uplatnit do jednoho měsíce u organizace, která o stanovení nebo změnu dobývacího prostoru požádala.

(6) Stanovení a změna dobývacího prostoru je i rozhodnutím o využití území v rozsahu jeho vymezení na povrchu.¹⁰⁾

(7) Organizace může smluvně převést dobývací prostor na jinou organizaci po předchozím souhlasu obvodního báňského úřadu; ustanovení § 24 odst. 6 o tříleté lhůtě pro požádání o povolení hornické činnosti zde platí obdobně. Převedení dobývacího prostoru, doložené stejnopisem smlouvy, oznámí převádějící organizace obvodnímu báňskému úřadu.

(8) Obvodní báňský úřad za podmínek podle odstavce 1 dobývací prostor na návrh organizace nebo z vlastního podnětu zruší, jestliže dobývání výhradního ložiska skončilo nebo bylo trvale zastaveno.

(9) Podrobnosti o návrzích dobývacích prostorů a o postupu při jejich stanovení, změnách, zrušení a evidenci stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 28

Řízení o stanovení, změnách a zrušení dobývacího prostoru

(1) Řízení o stanovení, změnách a zrušení dobývacího prostoru (dále jen „řízení o stanovení dobývacího prostoru“) se zahajuje na návrh organizace nebo z podnětu obvodního báňského úřadu. Návrh se doloží

¹⁰⁾ § 32 zákona č. 50/1976 Sb.

- a) rozhodnutím o stanovení chráněného ložiskového území,
- b) předchozím souhlasem ministerstva pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky vydaným podle § 24 odst. 2,
- c) dokladem, že organizace může provádět hornickou činnost,
- d) doklady a dokumentaci stanovenou prováděcími předpisy k tomuto zákonu, popřípadě zvláštními předpisy.⁸⁾ Obvodní báňský úřad může stanovit, že se k návrhu přiloží další nezbytné doklady pro spolehlivé posouzení návrhu, především z hlediska ochrany a hospodárného využití výhradního ložiska, důsledků jeho dobývání, jakož i z hlediska dopadu na právem chráněné obecné zájmy,
- e) seznamem fyzických a právnických osob, které přicházejí v úvahu jako účastníci řízení a jsou navrhovateli známy.

(2) Účastníky řízení o stanovení dobývacího prostoru jsou navrhovatel, fyzické a právnické osoby, jejichž vlastnická práva a jiná práva k pozemkům nebo stavbám mohou být rozhodnutím o stanovení dobývacího prostoru přímo dotčena, obec, v jejímž územním obvodu se dobývací prostor nachází, a obce, jejichž územní obvody mohou být stanovením dobývacího prostoru dotčeny.

(3) Obvodní báňský úřad oznámí zahájení řízení o stanovení dobývacího prostoru dotčeným orgánům státní správy a všem známým účastníkům řízení nejpozději sedm dní před ústním jednáním a nařídí ústní jednání spojené zpravidla s místním šetřením. Současně upozorní účastníky, že své připomínky a návrhy mohou uplatnit nejpozději při ústním jednání, jinak k nim nemusí být přihlédnuto. Orgány, které se k návrhu na stanovení dobývacího prostoru vyjadřovaly podle zvláštních předpisů,⁸⁾ se již k řízení nepřizvou.

(4) Dotčené orgány státní správy oznámí svá stanoviska ve lhůtě, kterou určí obvodní báňský úřad a která nesmí být kratší než 15 dní, jinak k nim nemusí být přihlédnuto. Jestliže některý z orgánů státní správy potřebuje na řádné posouzení návrhu delší čas, obvodní báňský úřad na jeho žádost stanovenou lhůtu před jejím uplynutím přiměřeně prodlouží.

(5) Zahájení řízení o stanovení dobývacího prostoru, jestliže se týká rozsáhlého území, oznámí obvodní báňský úřad účastníkům řízení veřejnou vyhláškou nejméně 15 dní před ústním jednáním. Zahájení řízení oznámí obvodní báňský úřad veřejnou vyhláškou i v případě, že mu účastníci řízení nejsou známi. Při oznámení zahájení řízení veřejnou vyhláškou se postupuje

je obdobně jako při územním řízení podle zvláštních předpisů.¹¹⁾

(6) Obvodní báňský úřad v řízení o stanovení dobývacího prostoru posoudí návrh především z hlediska ochrany a využití nerostného bohatství a jeho důsledků; přitom posoudí, zda je návrh v souladu s rozhodnutím o stanovení chráněného ložiskového území a zda vyhovuje všeobecným technickým požadavkům pro výstavbu dolů nebo lomů a požadavkům, které stanoví zvláštní předpisy.⁸⁾

(7) Obvodní báňský úřad v řízení o stanovení dobývacího prostoru zabezpečí stanoviska dotčených orgánů státní správy a posoudí připomínky a návrhy účastníků.

(8) V rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru vymezí obvodní báňský úřad dobývací prostor a stanoví podmínky, kterými se zabezpečí zákonem chráněné obecné zájmy v území, a rozhodne o námitkách účastníků řízení.

(9) Obvodní báňský úřad může zahájit řízení o stanovení dobývacího prostoru i v případě, že nejsou k dispozici všechny doklady a dokumentace podle odstavce 1 písm. d) a e). Současně stanoví organizaci lhůtu pro doplnění návrhu. Jestliže návrh nebyl doplněn ve stanovené lhůtě, obvodní báňský úřad řízení o stanovení dobývacího prostoru zastaví.

§ 29

Evidence

(1) Evidenci osvědčení o výhradním ložisku vede ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky.

(2) Evidenci chráněných ložiskových území vede ministerstvo životního prostředí České republiky.

(3) Evidenci dobývacích prostorů a jejich změn vede obvodní báňský úřad v knihách dobývacích prostorů. Souhrnnou evidenci dobývacích prostorů vede Český báňský úřad.

(4) Ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky vede souhrnnou evidenci zásob výhradních ložisek a podle této evidence vede bilanci zásob nerostných surovin České republiky.

(5) Orgány uvedené v odstavcích 1 až 4 umožní nahlížet do evidence, popřípadě poskytnou z této evidence potřebné informace nebo výpisy fyzickým a právnickým osobám, které prokáží, že je potřebují k plnění svých povinností nebo k uplatnění a ochraně svých práv. Nedotčeny zůstávají předpisy o ochraně státního, hospodářského a služebního tajemství.¹²⁾

¹¹⁾ § 58 vyhlášky federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj č. 85/1976 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení a stavebním řádu, ve znění vyhlášky č. 155/1980 Sb.

¹²⁾ Zákon č. 102/1971 Sb., o ochraně státního tajemství, ve znění zákona č. 383/1990 Sb. Nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 148/1971 Sb., o ochraně hospodářského a služebního tajemství, ve znění nařízení vlády České a Slovenské Federativní Republiky č. 420/1990 Sb. Nařízení vlády České a Slovenské Federativní Republiky č. 419/1990 Sb., o základních skutečnostech tvořících předmět státního tajemství.

(6) Ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky upraví podrobněji vedení evidence zásob výhradních ložisek obecně závazným právním předpisem.

§ 30

Hospodárné využívání výhradních ložisek

(1) Výhradní ložiska se musí využívat hospodárně. Hospodárným využíváním výhradních ložisek se rozumí jejich dobývání, úprava a zušlechťování vydobytých nerostů podle zásad uvedených v odstavci 2 s přihlédnutím k současným technickým a ekonomickým podmínkám; přitom musí být dodrženy zásady báňské technologie, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu¹³⁾ a vyloučeny neodůvodněné nepříznivé vlivy na pracovní a životní prostředí.

(2) Při využívání výhradních ložisek je nutno zejména

- a) vydobýt zásoby výhradních ložisek včetně průvodních nerostů co nejuplněji s co nejmenšími ztrátami a znečištěním; dobývání zaměřené výhradně na bohaté části ložiska není dovoleno,
- b) řádně využít vydobyté nerosty při jejich úpravě a zušlechťování prováděných v souvislosti s jejich dobýváním,
- c) vhodně ukládat průvodní nerosty současně dobývané, avšak dočasně nevyužívané a vést jejich evidenci,
- d) vhodným způsobem ukládat skrývkové hmoty a hlušiny a podle možnosti je účelně využívat.

(3) Je-li z hlediska úložních poměrů ložiska, hospodárnosti nebo bezpečnosti provozu a technických a provozních poměrů organizace účelné, aby část ložiska v jejím dobývacím prostoru vydobyla jiná organizace, nebo je-li třeba, aby si organizace zřídila důlní dílo v dobývacím prostoru jiné organizace, dohodnou se o tom obě organizace.

(4) Organizace může, přispěje-li to k hospodárnějšímu a bezpečnějšímu vydobytí výhradního ložiska a připouští-li to její vlastní provoz, dovolit jiné organizaci společné užívání svých důlních děl a zařízení.

(5) Je-li některý z postupů podle odstavců 3 a 4 z hlediska bezpečnosti provozu nezbytně nutný, nařídí ho obvodní báňský úřad.

(6) Dobývání výhradního ložiska nesmí být zastaveno, aniž bylo zajištěno, že pozdější jeho dobývání bude technicky možné a hospodářsky účelné a bezpečné, leč by zastavení dobývání vyžadoval důležitý záko-

nem chráněný obecný zájem, především bezpečnost života nebo ochrana zdraví lidí.

(7) Podrobnosti o hospodárném využívání výhradních ložisek stanoví obecně závazným právním předpisem Český báňský úřad.

§ 31

Povinnosti a oprávnění organizace při dobývání výhradních ložisek

(1) Organizace je oprávněna dobývat výhradní ložisko v dobývacím prostoru, který jí byl stanoven.

(2) Bude-li při dobývání v dobývacím prostoru zjištěno ložisko jiného vyhrazeného nerostu, než pro který byl stanoven dobývací prostor, je organizace povinna oznámit to neprodleně ministerstvu pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky a obvodnímu báňskému úřadu. Bude-li průzkumem ložiska ověřeno, že zjištěné ložisko lze dobývat a že jeho dobývání jinou organizací by nebylo hospodárné, může obvodní báňský úřad organizaci uložit povinnost dobývat i toto výhradní ložisko (§ 27). V případech, kdy dobývání tohoto výhradního ložiska by nebylo hospodárné, je organizace povinna učinit pro nově zjištěné ložisko přiměřená opatření k jeho ochraně.

(3) K upřesnění znalostí o množství a kvalitě zásob, o geologických a báňsko-technických podmínkách dobývání je organizace povinna v průběhu dobývání zabezpečit v nezbytném předstihu v hranicích svého dobývacího prostoru další průzkum ložiska. Na tento průzkum se vztahují obdobně ustanovení § 11.

(4) Pro účely dobývání výhradního ložiska je organizace oprávněna

- a) zřizovat v hranicích dobývacího prostoru, a pokud je to nutné i mimo něj, stavby a provozní zařízení, které jsou potřebné pro otvírku, přípravu a dobývání výhradního ložiska a pro úpravu nebo zušlechťování nerostů prováděné v souvislosti s jejich dobýváním a pro dopravu všech potřebných zařízení a hmot,
- b) nabývat pro plnění úkolů stanovených tímto zákonem nemovitostí nebo práv k nemovitostem rozhodnutím o vyvlastnění, popřípadě zřízením užívacího práva; o vyvlastňovacím řízení platí zvláštní předpisy.¹⁴⁾

(5) Organizace je povinna zajistit sanaci všech pozemků dotčených těžbou. Sanace pozemků uvolněných v průběhu dobývání se provádí podle plánu otvírky, přípravy a dobývání (§ 32). Za sanaci se považuje odstranění škod na krajině komplexní úpravou území a územních struktur.

¹³⁾ § 6 zákona ČNR č. 61/1988 Sb.

¹⁴⁾ § 108 až 116 zákona č. 50/1976 Sb.

(6) K zajištění činností podle odstavce 5 je organizace povinna vytvářet rezervu finančních prostředků. Výše rezervy vytvářené na vrub nákladů musí odpovídat potřebám sanace pozemků dotčených dobýváním.

§ 32

Plány otvírky, přípravy a dobývání výhradních ložisek a plány zajištění a likvidace hlavních důlních děl a lomů

(1) Organizace, jíž vzniklo oprávnění k dobývání výhradních ložisek, je povinna vypracovat plány otvírky, přípravy a dobývání těchto ložisek.

(2) Plány otvírky, přípravy a dobývání musí zajišťovat dostatečný předstih otvírky a přípravy výhradního ložiska před dobýváním a jeho hospodárné a plynulé dobývání při použití vhodných dobývacích metod a zajištění bezpečnosti provozu.

(3) Jestliže by otvírkou, přípravou a dobýváním byl ohrožen provoz nebo využití výhradního ložiska v dobývacím prostoru jiné organizace, stanoví obvodní báňský úřad nezbytná opatření, zejména pořadí a způsob vydobytí výhradních ložisek.

(4) Před zastavením provozu v hlavních důlních dílech nebo v lomech je organizace povinna vypracovat plány jejich zajištění nebo likvidace.

(5) Podrobnosti o plánech otvírky, přípravy a dobývání výhradních ložisek a o plánech zajištění a likvidace hlavních důlních děl a lomů stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 32a

Úhrady

(1) Organizace je povinna zaplatit na účet příslušného obvodního báňského úřadu¹⁵⁾ roční úhradu z dobývacího prostoru ve výši 10 000 Kčs za každý i započatý km² plochy dobývacího prostoru ve vymezení na povrchu. U malých dobývacích prostorů do 2 hektarů činí roční úhrada 2 000 Kčs. Tuto úhradu převede obvodní báňský úřad obci, na jejímž území se dobývací prostor nachází. Je-li dobývací prostor umístěn na území více obcí, rozdělí obvodní báňský úřad příjem podle poměru částí dobývacího prostoru na území jednotlivých obcí.

(2) Organizace je povinna zaplatit na účet příslušného obvodního báňského úřadu roční úhradu z vydobytých vyhrazených nerostů nebo vyhrazených nerostů po jejich úpravě a zušlechtnění, provedeném v souvislosti s jejich dobýváním (dále jen „vydobyté nerosty“). Úhrada činí nejvýše 10 % z tržní ceny vydoby-

tých nerostů. Rozhodná je průměrná tržní cena v roce, ve kterém byly vyhrazené nerosty vydobyté. Ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky v dohodě s ministerstvem financí České republiky stanoví pro nerosty, u nichž není známa tržní cena, základ pro vyměření úhrady z vydobytých nerostů.

(3) Ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky v dohodě s Českým báňským úřadem, s ministerstvem životního prostředí České republiky a v součinnosti s dotčenými orgány státní správy a se souhlasem obcí, jejichž území jsou dotčena, může v odůvodněných případech, zejména na podporu hornické činnosti a v zájmu využívání nerostného bohatství, na žádost organizace snížit úhradu z vydobytých nerostů, popřípadě i povolit osvobození od této úhrady.

(4) Z výnosu úhrady podle odstavce 2 převede obvodní báňský úřad 50 % do státního rozpočtu České republiky¹⁶⁾ a 50 % do rozpočtu obce, na jejímž území se dobývací prostor nachází. Je-li dobývací prostor umístěn na území více obcí, rozdělí obvodní báňský úřad příjem podle podílu těžby, který připadá na území jednotlivých obcí v příslušném roce.

(5) Povinnost úhrad podle odstavců 1 a 2 začíná kalendářním rokem následujícím po roce, ve kterém byl dobývací prostor stanoven. Povinnost úhrady podle odstavce 1 končí zrušením dobývacího prostoru.

(6) Jestliže organizace nezaplatí úhradu podle odstavců 1 a 2 nebo ji neuhradí ve stanovené výši, je povinna zaplatit za každý den prodlení penále ve výši 0,1 % z nedoplatku příslušné částky. Organizaci, která úhrady nezaplatí ani v přiměřené náhradní lhůtě, kterou stanoví obvodní báňský úřad, může obvodní báňský úřad oprávněně k dobývání výhradního ložiska odejmout. V takovém případě zabezpečí ochranu a evidenci výhradního ložiska právnická osoba, kterou tím pověří ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky.

(7) Úhrady podle odstavců 1 a 2 včetně případného penále podle odstavce 7 vypočte organizace, které vzniklo oprávnění k dobývání výhradního ložiska (§ 24 odst. 1).

(8) Placení úhrad podle odstavců 1 a 2 a penále podle odstavce 7 kontrolují obvodní báňské úřady. Tím nejsou dotčena práva kontrolních orgánů podle zvláštních předpisů.

(9) Výši úhrady podle odstavce 2 pro jednotlivé druhy vydobytých nerostů a podrobnosti o placení úhrad podle odstavců 1 a 2 včetně případného penále a o jejich odvádění do státního rozpočtu České republiky a do rozpočtu obcí, o rozdělení příjmu z úhrad

¹⁵⁾ Vyhláška Českého báňského úřadu č. 56/1982 Sb., kterou se určují obvody působnosti obvodních báňských úřadů.

¹⁶⁾ § 2 odst. 1 písm. f) zákona ČNR č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí.

podle odstavců 4 a 5, o podmínkách případného snížení úhrady z vydobytých nerostů nebo osvobození od ní a o vyhotovování a uchovávání příslušných dokladů stanoví obecně závazným právním předpisem ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky v dohodě s ministerstvem financí České republiky a s Českým báňským úřadem.

§ 33

Řešení střetů zájmů

(1) Jestliže jsou využitím výhradního ložiska ohroženy objekty a zájmy chráněné podle zvláštních předpisů,⁸⁾ objekty a zájmy fyzických nebo právnických osob, jsou organizace, orgány a fyzické a právnické osoby, jimž přísluší ochrana těchto objektů a zájmů, povinny ve vzájemné součinnosti řešit tyto střety zájmů a navrhnout postup, který umožní využití výhradního ložiska a zabezpečení nezbytné ochrany uvedených objektů a zájmů.

(2) Organizace je povinna před zařazením příslušných prací do plánu otvírky, přípravy a dobývání dohodnout se s orgány a fyzickými a právnickými osobami, kterým přísluší ochrana objektů a zájmů podle odstavce 1, o tom, zda ohrožený objekt nebo zájem se má chránit, v jakém rozsahu, popřípadě po jakou dobu a dohodu předložit okresnímu úřadu k zaujetí stanoviska. Dohoda je platná, jestliže okresní úřad do jednoho měsíce od jejího předložení nevyjádří s dohodou nesouhlas. Povinnost uzavřít dohodu se nevztahuje na případy, kdy střety zájmů byly vyřešeny při stanovení chráněného ložiskového území, dobývacího prostoru, popřípadě při projektování, výstavbě nebo rekonstrukci dolu a lomu a jestliže postup při jejich řešení stanoví zvláštní předpisy.⁸⁾

(3) Nedošlo-li k dohodě podle odstavce 2 nebo jestliže okresní úřad nesouhlasí s dohodou, rozhodne o řešení střetu zájmů ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky v dohodě s ministerstvem životního prostředí České republiky a Českým báňským úřadem v součinnosti s ostatními dotčenými ústředními orgány státní správy, a to s přihlédnutím ke stanovisku okresního úřadu.

(4) Nedojde-li k dohodě mezi organizací a fyzickými nebo právnickými osobami, které jsou vlastníky dotčených pozemků a nemovitostí a převažuje-li veřejný zájem na využití výhradního ložiska nad oprávněným zájmem vlastníka pozemků a jiných nemovitostí, postupuje se podle § 31 odst. 4.

(5) Organizace, která žádá o povolení otvírky, přípravy a dobývání výhradního ložiska, je povinna doložit obvodnímu báňskému úřadu, že střety zájmů byly vyřešeny.

(6) Ochranná opatření, která musí být provedena na stavbách a zařízeních nesouvisejících s dobýváním výhradního ložiska, nařídí příslušný stavební úřad v dohodě s obvodním báňským úřadem vlastníku dotčených staveb a zařízení jako nezbytnou úpravu.¹⁷⁾ Jde-li o stavby a zařízení, která byla vybudována před stanovením dobývacího prostoru, uskuteční se ochranná opatření na náklad organizace.

(7) Ustanovení odstavců 1 až 6 se vztahují obdobně i na zařazení příslušných prací do plánu zajištění důlních děl a lomů nebo do plánu likvidace hlavních důlních děl a lomů.

ČÁST OSMÁ

JINÉ ZÁSADY DO ZEMSKÉ KŮRY

§ 34

Zvláštní zásahy do zemské kůry

(1) Zvláštními zásahy do zemské kůry se podle tohoto zákona rozumí zřizování, provoz, zajištění a likvidace zařízení pro

- a) uskladňování plynů nebo kapalin v přírodních horninových strukturách a v podzemních prostorech (podzemní zásobníky plynů a kapalin),
- b) ukládání radioaktivních a jiných odpadů v podzemních prostorech,¹⁸⁾
- c) průmyslové využívání tepelné energie zemské kůry s výjimkou tepelné energie vody vyvedené na povrch.

(2) Na zvláštní zásahy do zemské kůry včetně vyhledávání a průzkumu prováděného pro tyto účely se vztahují přiměřeně ustanovení § 11, 16, 17, 18, 23, 32, 33 a § 36 až 39.

(3) Podzemní prostory, které vzniknou zvláštními zásahy do zemské kůry, se považují za důlní díla.

(4) Podrobnosti o zřizování, provozu, zajištění a likvidaci zařízení pro zvláštní zásahy do zemské kůry stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

¹⁷⁾ § 87 zákona č. 50/1976 Sb.

¹⁸⁾ Vyhláška ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 59/1972 Sb., o ochraně zdraví před ionizujícím zářením.

Vyhláška Československé komise pro atomovou energii č. 67/1987 Sb., o zajištění jaderné bezpečnosti při zacházení s radioaktivními odpady.

§ 35

Stará důlní díla

(1) Starým důlním dílem se podle tohoto zákona rozumí důlní dílo v podzemí, které je opuštěno a jehož původní provozovatel ani jeho právní nástupce neexistuje nebo není znám.

(2) Ministerstvo životního prostředí České republiky zabezpečuje zjišťování starých důlních děl a vede jejich registr. Vedením registru může pověřit jinou právnickou osobu.

(3) Kdo zjistí staré důlní dílo nebo jeho účinky na povrch, oznámí to bezodkladně ministerstvu životního prostředí České republiky.

(4) Zajišťování nebo likvidaci starých důlních děl a jejich následků, která ohrožují zákonem chráněný obecný zájem, zabezpečí v nezbytně nutném rozsahu ministerstvo životního prostředí České republiky. Ministerstvo životního prostředí České republiky vypořádá i případné škody na hmotném majetku¹⁹⁾ způsobené při zajišťování nebo likvidaci starých důlních děl.

(5) Ministerstvo životního prostředí České republiky podrobněji upraví obecně závazným právním předpisem zjišťování starých důlních děl a vedení jejich registru.

ČÁST DEVÁTÁ**DŮLNÍ ŠKODY A JEJICH NÁHRADA**

§ 36

Důlní škody

(1) Za důlní škody se považují škody způsobené na hmotném majetku vyhledáváním a průzkumem ložisek, pokud se provádí důlními díly, dobýváním výhradních ložisek, zřizováním, zajišťováním a likvidací důlních děl a lomů, včetně jejich zařízení, odvalovým, výsypkovým a kalovým hospodářstvím organizací, úpravou a zušlechťováním nerostů, prováděnými v souvislosti s jejich dobýváním, jakož i škody způsobené zvláštními zásahy do zemské kůry.

(2) Za důlní škodu se považuje i ztráta povrchové a podzemní vody, podstatné snížení vydatnosti jejich zdrojů a zhoršení její jakosti, k němuž došlo v důsledku činností uvedených v odstavci 1.

(3) Za důlní škodu odpovídá organizace, jejíž činností byla škoda způsobena s výjimkou případů uvede-

ných v § 37 odst. 7. Odpovědnosti za důlní škodu se organizace zproští, jen prokáže-li, že škoda byla způsobena okolností, jež nemá původ v činnosti uvedené v odstavci 1.

§ 37

Náhrada důlních škod

(1) Na vypořádání důlní škody se vztahují obecné předpisy o náhradě škody, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Organizace, která způsobila ztrátu vody, podstatné snížení vydatnosti jejího zdroje nebo zhoršení její jakosti, je povinna zajistit poškozenému náhradní zdroj nebo dodávku vody, popřípadě nahradit škodu úhradou nákladů spojených s jejím obstaráním, jestliže je poškozený účelně a hospodárně vynaložil sám; jinak o náhradě ztráty podzemní vody platí zvláštní předpisy.²⁰⁾

(3) Nahrazují se též prokázané náklady účelně vynaložené na preventivně zajišťovací opatření, která směřují k odvrácení nebo zmírnění následků hrozících vlivem činností uvedených v § 36. Za preventivní zajišťovací opatření se nepovažují opatření prováděná na stavbách a zařízeních podle podmínek stanovených stavebním povolením nebo zvláštními předpisy pro nově zřizovanou stavbu nebo zařízení z hlediska možných vlivů činností uvedených v § 36.

(4) V odůvodněných případech, zejména pokud je třeba v předstihu řešit bezpečnost a plynulost dopravy, přeložku veřejných dopravních cest, inženýrských sítí, telekomunikačních vedení a zařízení spojů, náhradní bytovou nebo účelovou výstavbu, je možno předem poskytnout plnění až do výše předpokládané škody s tím, že toto plnění se započítává na náhradu škody. Pokud by skutečná výše škody nedosáhla částky poskytnutého plnění, vzniklý přeplatek se vrací.

(5) Nelze-li stavbu nebo zařízení uvést do předěšlého stavu proto, že leží v území stavební uzávěry, popřípadě na území, kde se budou i nadále dlouhodobě projevat vlivy činností uvedených v § 36, je organizace povinna provést prozatímní zajištění objektu; současně se dohodne s vlastníkem objektu, zda se odškodnění provede v penězích nebo poskytnutím náhradního objektu a o výši odškodnění. Do náhrady škody se zahrne i movitý majetek, který se stává v důsledku poskytnutí náhradního objektu nepoužitelným.

(6) Účastníci se mohou dohodnout i na jiném způsobu náhrady důlních škod, pokud taková dohoda

¹⁹⁾ Obchodní zákoník.
Občanský zákoník.

²⁰⁾ § 29 zákona č. 138/1973 Sb.

nebude odporovat ustanovením tohoto zákona nebo obecným předpisům o náhradě škody.

(7) Organizace neposkytne náhradu za poškození nebo zničení staveb a zařízení postavených v chráněném ložiskovém území nebo v dobývacím prostoru bez stavebního povolení, popřípadě bez dodržení podmínek stanovených ve stavebním povolení z hlediska ochrany proti možným vlivům činností uvedených v § 36.

ČÁST DESÁTÁ SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

§ 38

Bezpečnost provozu

Při hornické činnosti⁹⁾ jsou organizace a orgány povinny zajišťovat bezpečnost provozu včetně havarijní prevence a plnění úkolů báňské záchranné služby, bezodkladně odstraňovat nebezpečné stavy ohrožující zákonem chráněný obecný zájem, zejména bezpečnost a ochranu zdraví při práci a učinit včas potřebná preventivní a zajišťovací opatření.¹⁰⁾

§ 39

Důlně měřická a geologická dokumentace

(1) Při hornické činnosti je organizace povinna vést, včas doplňovat a uchovávat důlně měřickou a geologickou dokumentaci.⁹⁾

(2) Organizace jsou oprávněny reprodukovat a rozmnožovat mapy, které potřebují k výkonu hornické činnosti.

(3) Podrobnosti o důlně měřické dokumentaci stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem. Podrobnosti o geologické dokumentaci stanoví ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky v dohodě s ministerstvem životního prostředí České republiky a Českým báňským úřadem obecně závazným právním předpisem.

§ 40

Důlní vody

(1) Důlními vodami jsou všechny podzemní, povrchové a srážkové vody, které vnikly do hlubinných nebo povrchových důlních prostorů bez ohledu na to, zda se tak stalo průsakem nebo gravitací z nadloží, podloží nebo boku nebo prostým vtékáním srážkové vody, a to až do jejich spojení s jinými stálými povrchovými nebo podzemními vodami.

(2) Organizace je při hornické činnosti¹⁾ oprávněna

- a) bezúplatně užívat důlní vody pro vlastní potřebu,
- b) bezúplatně užívat na základě povolení vodohospodářského orgánu důlní vodu jako náhradní zdroj pro potřebu těch, kteří byli poškozeni ztrátou vody vyvolanou činností organizace,
- c) vypouštět důlní vodu, kterou nepotřebuje pro vlastní činnost, do povrchových, popřípadě do podzemních vod a odvádět ji, pokud je to třeba, i přes cizí pozemky způsobem a za podmínek stanovených vodohospodářským orgánem a orgánem hygienické služby.

(3) Při použití důlních vod podle odstavce 2 písm. a) a b) je organizace povinna pečovat o důlní vody a hospodárně je využívat. Použití důlních vod k jiným účelům upravují zvláštní předpisy.²¹⁾

(4) K vypouštění jiných vod do důlních vod je třeba povolení vodohospodářského orgánu vydaného po dohodě s obvodním báňským úřadem.

§ 41

Vztah ke správnímu řádu

Obecné předpisy o správním řízení se nevztahují na řízení podle § 3 odst. 3, § 6, 13, 14, 14a, 14b, 14c a § 33 odst. 4.

§ 42

zrušen

ČÁST JEDENÁCTÁ

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 43

Přechodná ustanovení

(1) Ložiska nevyhrazených nerostů, o nichž bylo rozhodnuto, že jsou vhodná k průmyslovému dobývání podle dosavadních předpisů, se považují ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona za ložiska nevyhrazených nerostů, o kterých se rozhodlo, že jsou vhodná pro potřeby a rozvoj národního hospodářství podle § 7.

(2) Státní organizace, které provádějí vyhledávání a průzkum výhradních ložisek, jakož i státní organizace, kterým byl stanoven dobývací prostor, jsou ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona správci těchto výhradních ložisek podle § 9. V ostatních případech stanoví správce výhradního ložiska příslušný ústřední orgán, a to nejpozději do jednoho roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

²¹⁾ § 7 zákona č. 138/1973 Sb.

(3) Chráněná území stanovená k zabezpečení ochrany výhradních ložisek a zvláštních zásahů do zemské kůry podle dosavadních předpisů jsou ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona chráněnými ložiskovými územími podle § 16, popřípadě chráněnými územími podle § 34.

(4) Dobývací prostory stanovené podle dosavadních předpisů se posuzují jako dobývací prostory podle tohoto zákona a jako podklad územně plánovací dokumentace. V případech, kdy nebylo stanoveno chráněné území, se dobývací prostor stanovený podle dosavadních předpisů považuje též za chráněné ložiskové území podle tohoto zákona. Pokud rozsah dosavadního chráněného území nebo dosavadního dobývacího prostoru nezajišťuje dostatečnou ochranu ložiska, je správce, popřípadě trvalý uživatel výhradního ložiska povinen do jednoho roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona navrhnout chráněné ložiskové území.

(5) Zajišťování nebo likvidaci starých důlních děl započaté před nabytím účinnosti tohoto zákona dokončí organizace, která tyto práce započala, pokud ústřední orgán příslušný podle § 35 nerozhodne jinak.

§ 43a

Přechodná ustanovení k úpravám účinným od nabytí účinnosti zákona České národní rady č. 541/1991 Sb.

(1) Ložiska nevyhrazených nerostů, o nichž bylo rozhodnuto příslušnými orgány státní správy, že jsou vhodná pro potřeby a rozvoj národního hospodářství podle dosavadních předpisů, se považují nadále za výhradní ložiska podle tohoto zákona.

(2) Rozhodnutí příslušných ústředních orgánů státní správy o stanovení dobývacího prostoru, vydaná podle dosavadních předpisů, se považují za rozhodnutí vydaná podle tohoto zákona. Lhůta podle § 24 odst. 6 počíná plynout pro tyto dobývací prostory ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

(3) Výpočty zásob výhradního ložiska schválené podle dosavadních předpisů před účinností tohoto zákona se považují za výpočty zásob schválené podle tohoto zákona.

(4) Povinnost organizací k placení úhrady podle § 32a odst. 1 vzniká pro organizace, kterým byly stanoveny dobývací prostory před účinností tohoto zákona, rokem nabytí účinnosti tohoto zákona.

(5) Úhrada z vydobytých vyhrazených nerostů podle § 32a odst. 2 poprvé vzniká pro organizace za vyhrazené nerosty vydobyté v roce 1993.

(6) U dolů a lomů, které v době nabytí účinnosti tohoto zákona jsou v provozu, musí organizace vytvořit rezervu na plný objem zajišťující činnosti podle § 31 odst. 5 do konce životnosti provozu, nejpozději však do 10 let od nabytí účinnosti tohoto zákona.

§ 44

Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. Zákon č. 41/1957 Sb., o využití nerostného bohatství (horní zákon).
2. § 4 vládního nařízení č. 11/1958 Sb., o organizaci státní geologické služby, ve znění vládního nařízení č. 82/1967 Sb., kterým se Komise pro klasifikaci zásob ložisek nerostných surovin podřizuje vládě.

§ 44a

Zrušovací ustanovení

účinná od nabytí účinnosti zákona České národní rady č. 541/1991 Sb.

Zrušují se:

1. Nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 80/1988 Sb., o stanovení kondic, klasifikaci zásob výhradních ložisek a o posuzování, schvalování a státní expertize jejich výpočtů.
2. Vyhláška Českého geologického úřadu č. 96/1988 Sb., o správě výhradních ložisek a o evidenci a odpisech jejich zásob.
3. § 15 a 16 vyhlášky Českého geologického úřadu č. 85/1988 Sb., o postupu při vyhledávání a průzkumu výhradních ložisek z hlediska ochrany a racionálního využití nerostného bohatství a o oznamování výskytu ložiska vyhrazeného nerostu. V názvu vyhlášky se vypouštějí slova „jeho odměňování a o úhradě nákladů“.
4. Nařízení vlády České republiky č. 175/1991 Sb., o cenovém odvodu z cen vytěženého uhlí v České republice v souladu s účinností stanovenou v čl. II bodu 5 zákona České národní rady č. 541/1991 Sb.

§ 45

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 1988.

Zákon České národní rady č. 541/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), nabytí účinnosti dnem 20. prosince 1991.

440

PŘEDSEDNICTVO ČESKÉ NÁRODNÍ RADY

vyhlašuje

úplné znění zákona České národní rady č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění zákona České národní rady č. 425/1990 Sb. a zákona České národní rady č. 542/1991 Sb.

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Účel zákona

Účelem tohoto zákona je stanovit podmínky provádění hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem, zejména z hlediska hospodárného využívání ložisek nerostů, bezpečnosti práce a provozu, ochrany pracovního prostředí, jakož i podmínky používání výbušnin a upravit organizaci a působnost orgánů státní báňské správy.

ČÁST DRUHÁ

HORNICKÁ ČINNOST A ČINNOST PROVÁDĚNÁ HORNICKÝM ZPŮSOBEM

ODDÍL PRVNÍ

ZÁKLADNÍ POJMY

§ 2

Hornická činnost

Hornickou činností se podle tohoto zákona rozumí

- vyhledávání a průzkum ložisek vyhrazených nerostů (dále jen „výhradní ložiska“),¹⁾
- otvírka, příprava a dobývání výhradních ložisek,
- zřizování, zajišťování a likvidace důlních děl a lomů,
- úprava a zušlechťování nerostů prováděné v souvislosti s jejich dobýváním,
- zřizování a provozování odvalů, výsypek a odkališť při činnostech uvedených v písmenech a) až d),

- zvláštní zásahy do zemské kůry,²⁾
- zajišťování a likvidace starých důlních děl.³⁾

§ 3

Činnost prováděná hornickým způsobem

Činností prováděnou hornickým způsobem se podle tohoto zákona rozumí

- dobývání ložisek nevyhrazených nerostů včetně úpravy a zušlechťování nerostů prováděných v souvislosti s jejich dobýváním a vyhledávání a průzkum ložisek nevyhrazených nerostů prováděné k tomu účelu,
- inženýrskogeologický a hydrogeologický průzkum, kromě geologických prací, prováděných za účelem získání doplňujících údajů pro dokumentaci staveb,
- těžba písků a šterkopísků v korytech vodních toků plovoucími stroji, včetně úpravy a zušlechťování těchto surovin prováděných v souvislosti s jejich těžbou, s výjimkou odstraňování nánosů písků a šterkopísků při údržbě vodních toků,
- podzemní práce prováděné hornickým způsobem, zejména hloubení jam a šachtic, ražení štol a tunelů, jakož i jiných podzemních prostorů o objemu nad 500 m³,
- práce k zajištění stability podzemních prostorů (podzemní sanační práce),
- práce na zpřístupňování jeskyní a práce na jejich udržování v bezpečném stavu,
- zemní práce prováděné za použití strojů a výbušnin, pokud se na jedné lokalitě přemísťuje více než 100 000 m³ horniny,
- strojní vrtání studní s délkou nad 30 m a vrty s délkou nad 30 m pro jiné účely než k pracím uvedeným v § 2 a v § 3 písm. a) až g),

¹⁾ § 5 a 11 zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění zákona ČNR č. 541/1991 Sb.

Zákon ČNR č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, ve znění zákona ČNR č. 543/1991 Sb.

²⁾ § 34 horního zákona.

³⁾ § 35 horního zákona.

- i) jímání přírodních léčivých a stolních minerálních vod v důlních dílech.

§ 3a

Organizace

Za organizace podle tohoto zákona se považují právnické a fyzické osoby, které v rámci podnikatelské činnosti⁴⁾ při splnění podmínek stanovených právními předpisy, vykonávají činnosti upravené tímto zákonem.

§ 4

Odstranění pochybností

V pochybnostech, zda jde o hornickou činnost a nebo zda jde o činnost prováděnou hornickým způsobem, rozhodne Český báňský úřad po projednání s dotčenými ústředními orgány státní správy. Jestliže se rozhodnutí týká též výkonu vrchního dozoru orgánů státní báňské správy, postupuje se podle § 39 odst. 3.

ODDÍL DRUHÝ

ZÁKLADNÍ PODMÍNKY HORNICKÉ ČINNOSTI A ČINNOSTI PROVÁDĚNÉ HORNICKÝM ZPŮSOBEM

Povinnosti organizací při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem

§ 5

(1) Při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem musí být dodrženy zásady ochrany a využití nerostného bohatství, požadavky hospodářného využívání ložisek nerostů, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu, zásady báňské technologie, jakož i požadavky ochrany pracovního prostředí.

(2) Hornická činnost a činnost prováděná hornickým způsobem se může vykonávat na základě oprávnění, popřípadě povolení vydaného podle tohoto zákona, horního zákona nebo podle zvláštních předpisů.⁵⁾ Podmínky k získání oprávnění k vykonávání hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem, dále pak k projektování a navrhování objektů a zařízení, které jsou součástí hornické činnosti nebo činnosti

prováděné hornickým způsobem, popřípadě některých souvisejících prací, pokud nejsou upraveny zvláštním předpisem,⁶⁾ stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

(3) Český báňský úřad stanoví požadavky na kvalifikaci a odbornou způsobilost pracovníků, kteří vykonávají hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem, popřípadě projektují nebo navrhují objekty a zařízení, které jsou součástí hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem nebo vykonávají některé práce, které souvisejí s hornickou činností nebo s činností prováděnou hornickým způsobem, dále pak postup při ověřování odborné způsobilosti pracovníků obecně závazným právním předpisem, pokud tyto požadavky nejsou upraveny zvláštním předpisem.⁶⁾

(4) Organizace je povinna ohlásit obvodnímu báňskému úřadu zahájení, přerušeni a ukončení hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem a to v rozsahu a lhůtách, které stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

(5) Závažné události a nebezpečné stavy, které by mohly ohrozit provoz organizace nebo zákonem chráněný obecný zájem, zejména bezpečnost života a zdraví lidí, jakož i všechny závažné provozní nehody (havárie), závažné pracovní úrazy a poruchy technických zařízení, je organizace povinna ohlásit bezodkladně obvodnímu báňskému úřadu.

§ 6

(1) Organizace je povinna zajistit a kontrolovat dodržování tohoto zákona, horního zákona a předpisů vydaných na jejich základě, jakož i jiných obecně závazných právních předpisů upravujících bezpečnost a ochranu zdraví při práci, bezpečnost provozu a pracovní podmínky při hornické činnosti a při činnosti prováděné hornickým způsobem. K zajištění bezpečného a odborného řízení hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem je organizace povinna ustanovit vedoucího pracovníka a potřebný počet osob k vykonávání technického dozoru. Pro každý důl a lom musí být ustanoven jako vedoucí pracovník závodní dolu nebo závodní lomu. Závodní dolu nebo závodní lomu nesmí být ustanoven do funkce, jestliže nesplňuje předpoklady uvedené v § 5 odst. 3.

⁴⁾ Např. zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), zákon č. 111/1990 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ Např. zákon č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění zákona ČNR č. 548/1991 Sb., (úplné znění s působností pro Českou republiku č. 86/1992 Sb.), zákon ČNR č. 62/1988 Sb.

⁶⁾ Zákon ČNR č. 62/1988 Sb.

(2) Organizace je povinna učinit včas potřebná preventivní a zajišťovací opatření a bezodkladně odstranit nebezpečné stavy, které by mohly ohrozit provoz organizace nebo zákonem chráněný obecný zájem, zejména bezpečnost života a zdraví lidí. V rámci havarijní prevence je organizace povinna učinit opatření zejména k předcházení vzniku požárů a výbuchů, průvalů vod a bahnin, průtrží hornin, uhlí a plynů, jakož i vzniku důlních otřesů a erupcí.

(3) Organizace je povinna zjišťovat příčiny provozních nehod a pracovních úrazů, evidovat a registrovat je a výsledky předkládat obvodnímu báňskému úřadu spolu s uvedením opatření provedených k odstranění závad.

(4) Organizace vykonávající hornickou činnost je povinna zřídit útvar, popřípadě ustanovit odborně způsobilého pracovníka pro plnění úkolů na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu, pracovníka pro řízení likvidace závažných provozních nehod (havárií) a vypracovat plány jejich zdolávání.

(5) Český báňský úřad může vzhledem k povaze prací, jejich rizikovitosti a s přihlédnutím k místním podmínkám určit, kdy organizace při činnosti prováděné hornickým způsobem je povinna zřídit útvar, popřípadě ustanovit odborně způsobilého pracovníka pro plnění úkolů na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu, pracovníka pro řízení likvidace závažných provozních nehod (havárií) a vypracovat plán jejich zdolávání.

(6) Český báňský úřad podrobněji upraví obecně závazným právním předpisem

- a) požadavky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem včetně bezpečnosti používaných technických zařízení a požární ochrany v podzemí,
- b) požadavky na havarijní prevenci a na plány zdolávání závažných provozních nehod (havárií),
- c) zjišťování příčin závažných provozních nehod (havárií) a pracovních úrazů a jejich evidenci a registraci,
- d) hlášení závažných událostí a nebezpečných stavů, závažných provozních nehod (havárií), závažných pracovních úrazů a poruch technických zařízení.

§ 7

Báňská záchranná služba a pomoc organizací při havárii

(1) Organizace provádějící hornickou činnost je povinna zajistit báňskou záchrannou službu, vykonává-li práce v podzemí a v případech stanovených Českým báňským úřadem.

(2) Úkolem báňské záchranné služby je provádět práce k záchraně lidských životů a majetku při závažných provozních nehodách (haváriích) včetně poskytnutí první pomoci v podzemí. Báňská záchranná služba plní též stanovené úkoly na úseku havarijní prevence, jakož i bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu. Poskytování lékařské služby první pomoci v podzemí se řídí zvláštními předpisy.⁷⁾

(3) Báňskou záchrannou službu vykonávají báňské záchranné stanice.

(4) Český báňský úřad může s ohledem na povahu prací, jejich rizikovitost a s přihlédnutím k místním podmínkám nařídit, aby organizace při činnosti prováděné hornickým způsobem zajistila báňskou záchrannou službu.

(5) Požádá-li o to organizace, je jiná organizace povinna poskytnout žadateli pomoc při likvidaci havárie (§ 6), obzvláště pak při záchraně života lidí a majetku, a to materiálem, technikou i pracovníky, zejména báňskými záchranáři, avšak pouze v takovém rozsahu, aby tím nedošlo k ohrožení bezpečnosti provozu a bezpečnosti života a zdraví lidí ve vlastní organizaci. Žádost o pomoc může organizace domítnout pouze v případě, že by takovou pomocí ohrozila bezpečnost provozu ve vlastní organizaci, zejména bezpečnost života a zdraví lidí. Za poskytnutou pomoc má organizace, která ji poskytla, nárok na náhradu takto vzniklých nákladů, na náhradu škody, popřípadě jiné majetkové újmy ve vlastním provozu, a to vůči organizaci, které byla pomoc poskytnuta.

(6) Pokud organizace zřídí vlastní báňskou záchrannou stanici, je povinna pečovat o řádný výcvik báňských záchranářů, jejich pravidelná školení, materiální vybavení báňské záchranné stanice, jakož i o seznámení záchranářů s novými poznatky v oboru záchranářství a o včasné zajištění předepsaných lékařských prohlídek.

(7) Organizace podle odstavců 1 a 4 jsou povinny přispívat k úhradě nákladů na zřízení, vybavení a pro-

⁷⁾ Zákon č. 20/1966 Sb.

voz revírní báňské záchranné stanice, v jejímž obvodu působnosti vykonávají činnost, pro kterou musí být báňská záchranná služba zajištěna, a to ve výši stanovené dohodou mezi organizacemi. Nepřistoupí-li organizace k dohodě, je povinna zajistit báňskou záchrannou službu takovým způsobem, aby odpovídala předpisům vydaným podle odstavce 9.

(8) Organizace jsou povinny poskytnout báňským inspektorům (§ 42) pro výkon jejich povinností odpovídající vybavení, zejména sebezáchrané a záchranné přístroje a příslušenství. Revírní báňské záchranné stanice jsou povinny umožnit báňským inspektorům - záchrannářům pravidelný výcvik na revírní báňské záchranné stanici a povinné lékařské prohlídky v rozsahu pro báňské záchranáře.

(9) Zajišťování báňské záchranné služby, její organizaci a úkoly a požadavky na odbornou způsobilost jejich pracovníků stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 8

Technická zařízení

(1) Při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem se mohou používat jen technická zařízení a pomůcky, které odpovídají předpisům k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu.

(2) Způsobilost technických zařízení a pomůcek se proěřuje jejich pravidelnými prohlídkami, zkouškami a revizemi, které mohou provádět jen k tomu oprávnění a odborně způsobilí pracovníci.

(3) Typy vybraných důlních strojů, zařízení, přístrojů a pomůcek se mohou používat jen na základě povolení Českého báňského úřadu. Provedení zkoušek a předložení odborných posudků potřebných k vydání povolení stanoví Český báňský úřad a zabezpečí ten, kdo o povolení žádá. Současně Český báňský úřad určí odborné orgány, pracoviště nebo znalce, kteří jsou oprávněni odborně posudky zpracovávat nebo zkoušky vykonávat. Český báňský úřad při vydání povolení též stanoví, zda některé stroje, zařízení, přístroje a pomůcky podléhají pravidelně se opakujícím zkouškám prováděným odborným pracovníkem určeným organizací nebo odborným orgánem, pracovištěm nebo znalcem uznaným Českým báňským úřadem.

(4) Organizace vykonávající hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem mohou projektovat a vyrábět vyhrazená technická zařízení sloužící k vykonávání hornické činnosti nebo čin-

nosti prováděné hornickým způsobem jen na základě povolení obvodního báňského úřadu. Povolení může obvodní báňský úřad odejmout, jestliže organizace ztratí způsobilost řádně vykonávat povolenou činnost.

(5) Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem stanoví

- a) vybrané důlní stroje, zařízení, přístroje a pomůcky, jakož i podmínky jejich přezkušování, postup při povolování jejich typů, podmínky jejich používání a odborné orgány, pracoviště a znalce, kteří jsou oprávněni zpracovávat odborné posudky a provádět zkoušky podle odstavce 3,
- b) vyhrazená technická zařízení a postup při povolování podle odstavce 4.

ODDÍL TŘETÍ

POVOLOVÁNÍ HORNICKÉ ČINNOSTI

§ 9

Vyhledávání a průzkum ložisek důlními díly

(1) Vyhledávání a průzkum ložisek důlními díly včetně zajištění nebo likvidace těchto důlních děl povoluje ve stanovených případech obvodní báňský úřad. Se žádostí o povolení předkládá organizace předepsanou dokumentaci.

(2) Český báňský úřad stanoví obecně závazným právním předpisem, ve kterých případech při vyhledávání a průzkumu ložisek důlními díly je třeba povolení obvodního báňského úřadu, postup při vydávání tohoto povolení a povolení k zajištění nebo likvidaci těchto důlních děl, jakož i předepsanou dokumentaci.

§ 10

Otvírka, příprava a dobývání výhradních ložisek, zajištění a likvidace důlních děl a lomů

(1) Otvírku, přípravu a dobývání výhradních ložisek⁸⁾ povoluje obvodní báňský úřad. Se žádostí o povolení předkládá organizace plán otvírky, přípravy a dobývání a předepsanou dokumentaci. Bez povolení obvodního báňského úřadu nesmí být otvírka, příprava a dobývání zahájeny.

(2) Plány otvírky, přípravy a dobývání se vypracovávají pro celé výhradní ložisko nebo pro jeho ucelenou část; jde-li o nově budované nebo rekonstruované doly nebo lomy, mohou se tyto plány vypracovat postupně podle jednotlivých etap prací na otvírce, přípravě nebo dobývání.

⁸⁾ § 32 horního zákona.

(3) Při dobývání výhradních ložisek se mohou používat jen dobývací metody, které zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví při práci a bezpečnost provozu, hospodárné dobývání, požadovanou výrubnost a přípustný stupeň znečištění. Druhy dobývacích metod a rozsah jejich použití musí být uvedeny v plánech otvírky, přípravy a dobývání. Nové dobývací metody musí organizace vyzkoušet a vyhodnotit; do technologie dobývání je smí zavést jen se souhlasem obvodního báňského úřadu.

(4) Při dočasném zastavení provozu v důlních dílech a lomech se provede jejich zajištění tak, aby bylo možno obnovit dobývání výhradního ložiska.

(5) Při trvalém zastavení provozu v důlních dílech a lomech se provede jejich likvidace a nebo následně nové využití tak, aby nebyl ohrožen život a zdraví lidí nebo majetek.

(6) Zajištění důlních děl a lomů a likvidaci hlavních důlních děl a lomů povoluje obvodní báňský úřad. Se žádostí o povolení předkládá organizace plán zajištění nebo likvidace.

(7) Hlavními důlními díly se podle tohoto zákona rozumí všechna důlní díla, která vyúsťují na povrch, a důlní díla otevírající výhradní ložisko nebo jeho ucelenou část.

(8) Podrobnosti o postupu při povolování otvírky, přípravy a dobývání výhradních ložisek, při zajištění důlních děl a lomů a likvidaci hlavních důlních děl a lomů, jakož i předepsanou dokumentaci stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 11

Zvláštní zásahy do zemské kůry

(1) Zvláštní zásahy do zemské kůry²⁾ povoluje obvodní báňský úřad. Se žádostí o povolení předkládá organizace předepsanou dokumentaci.

(2) Pokud by se zvláštním zásahem do zemské kůry mohlo znemožnit nebo ztížit dobývání výhradního ložiska jiné organizace, je nutné k žádosti připojit vyjádření této organizace.

(3) Podrobnosti o postupu při povolování zvláštních zásahů do zemské kůry a předepsanou dokumentaci stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 12

zrušen

§ 13

Zajišťování a likvidace starých důlních děl

(1) Zajištění nebo likvidaci starých důlních děl³⁾ povoluje obvodní báňský úřad. Se žádostí o povolení předkládá organizace plán zajištění nebo likvidace starých důlních děl a předepsanou dokumentaci.

(2) Podrobnosti o plánu zajištění a likvidace a o postupu při povolování zajištění a likvidace starých důlních děl, jakož i předepsanou dokumentaci stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 14

Důlně měřická a geologická dokumentace

(1) Důlně měřická a geologická dokumentace⁹⁾ musí zahrnovat zejména údaje o ložisku, všechna důlní díla, odvaly, výsypky a odkaliště, jakož i povrchovou situaci v rozsahu celého dobývacího prostoru; je-li možno očekávat vzhledem k úložním poměrům ložiska účinky dobývání i mimo hranice dobývacího prostoru, musí důlně měřická a geologická dokumentace obsahovat povrchovou situaci i v dosahu těchto účinků. Jsou-li důlní díla nebo zařízení umístěna mimo dobývací prostor, musí dokumentace zahrnovat i tato díla nebo zařízení.

(2) Chybí-li důlně měřická nebo geologická dokumentace, popřípadě jsou-li neúplné nebo jsou-li v nich závady, může obvodní báňský úřad nařídit vyhotovení nebo doplnění těchto dokumentací na náklad organizace.

Vstup na cizí nemovitosti

§ 15

(1) Při otvírce, přípravě a dobývání výhradních ložisek, jakož i při úpravě a zušlechťování nerostů prováděných v souvislosti s jejich dobýváním, při zřizování, zajišťování důlních děl a lomů, nebo likvidaci hlavních důlních děl a lomů, včetně jejich zařízení, při zřizování a provozu odvalů, výsypek a odkališť, při zajišťování nebo likvidaci starých důlních děl a při zvláštních zásazích do zemské kůry jsou pracovníci orgánů a organizační oprávnění v nezbytném rozsahu, po předchozím oznámení vlastníkovi (správci, uživateli), vstupovat na cizí nemovitosti, provádět obhlídku, popřípadě zaměření a používat je ke zřizování a udržování měřických a hraničních značek a ochranných znaků, signálů a jiných měřických zařízení.

(2) Orgány a organizace za účelem výkonu oprávnění podle odstavce 1 mohou též v nezbytném rozsahu

⁹⁾ § 39 horního zákona.

hu, pokud tak neučiní na jejich žádost a na jejich náklad v přiměřené lhůtě vlastník (správce, uživatel) nemovitosti, provést na vlastní náklad nezbytné úpravy půdy, odvětvit a odstraňovat porosty překážející obhlídce a používání měřických a hraničních značek a ochranných znaků, signálů a jiných měřických zařízení.

(3) Při výkonu oprávnění podle odstavců 1 a 2 jsou orgány a organizace povinny dbát, aby co nejméně zasahovaly do práv a právem chráněných zájmů vlastníků (správců, uživatelů) nemovitostí.

(4) Vlastníci (správci, uživatelé) nemovitostí jsou povinni strpět umístění měřických a hraničních značek a ochranných znaků, signálů a jiných měřických zařízení na nemovitostech a zdržet se všeho, co by je mohlo zničit, poškodit nebo učinit nepoužitelnými.

(5) Nedotčeny zůstávají zvláštní předpisy,¹⁰⁾ podle kterých je provádění činností uvedených v odstavcích 1 a 2 vyloučeno, omezeno nebo vázáno na zvláštní souhlas nebo povolení.

§ 16

(1) Na náhradu škody způsobené činností podle § 15 odst. 1 a 2 se vztahují obecné předpisy o náhradě škody,¹¹⁾ pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Orgány a organizace jsou povinny po ukončení činností podle § 15 odst. 1 a 2 uvést neprodleně použité nemovitosti do předešlého stavu a uvědomit o tom vlastníka (správce, uživatele) nemovitosti.

(3) Pokud není možné nebo hospodářsky účelné nahradit způsobenou škodu uvedením do předešlého stavu, má vlastník (správce, uživatel) nemovitosti právo na náhradu škody v penězích.

(4) Je-li vlastník (správce, uživatel) nemovitosti činností podle § 15 odst. 1 a 3 podstatně omezen v obvyklém užívání nemovitosti, má též právo, aby mu orgán nebo organizace, pro kterou se činnost provádí nebo zařízení zřizují, poskytly za toto omezení přiměřenou jednorázovou náhradu. Toto právo lze uplatnit u orgánu nebo organizace do jednoho roku ode dne doručení oznámení o ukončení činností, jinak právo zaniká. Spory o jednorázovou náhradu rozhoduje okresní úřad, v jehož územním obvodu je nemovitost.

Řízení o povolení hornické činnosti

§ 17

(1) Žádost o povolení hornické činnosti podle § 9 až 11 a § 13 předkládá organizace s předepsanou dokumentací a doklady nejpozději tři měsíce před plánovaným zahájením prací obvodnímu báňskému úřadu.

(2) Pokud jsou hornickou činností ohroženy právem chráněné objekty a zájmy, musí být se žádostí předloženy doklady o vyřešení střetů zájmů.

(3) Neposkytuje-li předložená žádost a dokumentace dostatečný podklad k posouzení navrhované hornické činnosti nebo není-li žádost o povolení hornické činnosti podle § 10 v souladu s podmínkami stanovenými v rozhodnutí o stanovení chráněného ložiskového území a dobývacího prostoru, vyzve obvodní báňský úřad organizaci, aby žádost ve stanovené lhůtě doplnila, popřípadě uvedla do souladu s těmito rozhodnutími; obdobně postupuje, pokud žádost neobsahuje všechny doklady o vyřešení střetů zájmů.

(4) Obvodní báňský úřad rozhodne o žádosti nejpozději do dvou měsíců od jejího podání, popřípadě od jejího doplnění podle odstavce 3.

(5) Obvodní báňský úřad zastaví řízení o povolení hornické činnosti, pokud žádost nebyla doplněna ve lhůtě stanovené podle odstavce 3.

§ 18

(1) Účastníky řízení o povolení hornické činnosti jsou žadatel, organizace a občané, jejichž práva a právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být povolením dotčeny, a obec, v jejímž územním obvodu má být hornická činnost vykonávána.

(2) Povolení hornické činnosti podle odstavce 1 vydává obvodní báňský úřad na základě řízení spojeného s místním šetřením; náklady na znalecké posudky, které jsou potřebné v řízení, uhradí žadatel.

(3) Obvodní báňský úřad oznámí zahájení řízení dotčeným orgánům státní správy a účastníkům řízení nejpozději 10 dnů před ústním jednáním, popřípadě místním šetřením. Současně je upozorní, že svoje stanoviska nebo námitky mohou uplatnit nejpozději při

¹⁰⁾ Např. zákon č. 169/1949 Sb., o vojenských újezdech, zákon č. 40/1961 Sb., o obraně Československé socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁾ Obchodní zákoník.
Občanský zákoník.

ústním jednání, popřípadě při místním šetření, jinak že se k později podaným stanoviskům nebo námitkám nemusí přihlídnout. Pokud některý z orgánů státní správy potřebuje v odůvodněných případech k řádnému posouzení věci delší dobu, obvodní báňský úřad na jeho žádost stanovenou lhůtu před jejím uplynutím přiměřeně prodlouží.

(4) Oznámení o místním šetření nezasílá obvodní báňský úřad těm účastníkům řízení, jejichž práva a právně chráněné zájmy byly již vyřešeny při stanovení chráněného ložiskového území nebo dobývacího prostoru, ve stadiu projektování, výstavby nebo rekonstrukce dolu a lomu, nebo pokud je součástí dokumentace k žádosti o povolení hornické činnosti doklad o vyřešení střetů zájmů.

ODDÍL ČTVRTÝ

ČINNOST PROVÁDĚNÁ HORNICKÝM ZPŮSOBEM

§ 19

Dobývání ložiska nevyhrazeného nerostu

(1) Dobývání ložiska nevyhrazeného nerostu, zajištění a likvidaci hlavních důlních děl a lomů povoluje obvodní báňský úřad. Bez těchto povolení nesmí být práce zahájeny.

(2) K žádosti o povolení dobývání ložiska nevyhrazeného nerostu organizace přikládá územní rozhodnutí¹²⁾ a plán využívání ložiska. K žádosti o povolení zajištění nebo likvidace hlavních důlních děl a lomů organizace přikládá plán jejich zajištění nebo likvidace.

(3) Na řízení o povolování dobývání ložiska nevyhrazeného nerostu a na povolování zajištění a likvidace hlavních důlních děl a lomů se vztahují přiměřeně ustanovení § 17 a 18.

(4) Organizace, která dobývá ložisko nevyhrazeného nerostu, popřípadě v souvislosti s dobýváním nerosty upravuje nebo zušlechťuje, je povinna dodržovat podmínky hospodárného a bezpečného dobývání ložiska.

(5) Pro zpřesnění znalostí o množství a kvalitě zásob a o geologických a báňsko-technických podmínkách dobývání je organizace oprávněna během dobývání vykonávat další průzkum ložiska v území vymezeném v rozhodnutí o využití území pro dobývání ložiska nevyhrazeného nerostu.¹²⁾

(6) Bližší podmínky využívání ložisek nevyhrazených nerostů stanoví Český báňský úřad v dohodě s ministerstvem životního prostředí České republiky a ministerstvem pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky obecně závazným právním předpisem.

§ 20

Ostatní činnosti prováděné hornickým způsobem

(1) Činnosti prováděné hornickým způsobem uvedené v § 3 písm. b) až i) provádějí organizace podle zvláštních předpisů.⁵⁾

(2) Český báňský úřad k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu stanoví obecně závazným právním předpisem, při kterých činnostech prováděných hornickým způsobem a v jakém rozsahu je organizace povinna vést důlně měřickou a geologickou dokumentaci (§ 14); pokud jde o geologickou dokumentaci, vydá tento předpis ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky v dohodě s ministerstvem životního prostředí České republiky a Českým báňským úřadem.

ČÁST TŘETÍ

VÝBUŠNINY

§ 21

Základní pojmy

(1) Výbušninami podle tohoto zákona jsou látky (sloučeniny nebo směsi) v tuhém nebo kapalném stavu, které mají vlastnosti trhavin, třaskavin, střelivin nebo výbušných pyrotechnických složí.¹³⁾

(2) Tento zákon se vztahuje také na pyrotechnické výrobky a výrobky obsahující výbušniny, pokud mohou výbuchem ohrozit bezpečnost osob a majetku (dále jen „výbušné předměty“); tento zákon se nevztahuje na střelivo.¹⁴⁾

(3) Za ohňostrojně práce se považují práce, při kterých se energie chemické výbuchové přeměny výbušnin a výbušných předmětů využívá k vyvolání světelných, popřípadě zvukových účinků.

(4) Za pomůcku k použití výbušnin se považuje prostředek nebo zařízení, které přichází do styku s výbušninou a působí na ni svými chemickými a fyzikálními vlastnostmi a jsou potřebné k provedení trhacích a ohňostrojných prací (dále jen „pomůcka“).

¹²⁾ § 32 a 33 zákona č. 50/1976 Sb.

¹³⁾ ČSN 66 8001 Názvosloví výbušnin.

¹⁴⁾ Zákon č. 147/1983 Sb., o zbraních a střelivu, ve znění zákona č. 49/1990 Sb.

(5) V pochybnostech, zda jde o výbušninu, výbušný předmět nebo pyrotechnický výrobek, rozhodne ministerstvo průmyslu České republiky; v pochybnostech, zda jde o pomůcku nebo zda jde o trhací práce, rozhodne Český báňský úřad.

(6) Podrobnosti o pyrotechnických výrobcích a zacházení s nimi stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 22

Zacházení s výbušninami

(1) Každý, kdo přijde do styku s výbušninou, je povinen postupovat s největší opatrností a dodržovat předpisy a návody na používání výbušnin tak, aby neohrozil svoji bezpečnost a bezpečnost jiných osob a majetku.

(2) Objekty a prostory, ve kterých jsou umístěny výbušniny nebo v nichž se výbušniny vyrábějí, zpracovávají nebo používají, se musí zajistit proti odcizení nebo zneužití výbušnin a vybavit a zabezpečit tak, aby případný výbuch výbušnin nemohl ohrozit bezpečnost osob a majetku. Potřebná opatření musí obsahovat již projektová dokumentace.

(3) Organizace, které vyrábějí, zpracovávají, připravují, používají, zkoušejí nebo uskladňují výbušniny, jsou povinny zabezpečit výbušniny proti odcizení nebo zneužití způsobem odpovídajícím místním podmínkám; o způsobu zajištění uvědomí příslušný policejní útvar. Organizace vyrábějící a zpracovávající výbušniny je povinna zřídit útvar, popřípadě ustanovit odborně způsobilého pracovníka pro plnění úkolů na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu.

(4) Každé odcizení, ztrátu nebo nález výbušnin v prostoru organizace je povinen ten, kdo takovou skutečnost zjistí, bezodkladně oznámit organizaci, která to ohlásí policejnímu útvaru, a mimo prostor organizace policejnímu útvaru. Stejně musí postupovat ten, kdo zjistí, že při přepravě výbušnin došlo k porušení přepravního obalu výbušnin.

(5) Při pracích s výbušninami jsou osoby nezúčastněné při těchto pracích povinny řídit se pokyny pracovníků, popřípadě osob provádějících tyto práce k zajištění bezpečnosti života a zdraví lidí a ochrany majetku.

(6) Při trhacích pracích nebo ohňostrojných pracích jsou vlastníci (správci, uživatelé) nemovitostí povinni strpět umístění výstražných nebo informativních tabulí k zajištění bezpečnosti života a zdraví lidí a ochrany majetku.

§ 23

Výroba výbušnin a pomůcek

(1) Vyrábět a zpracovávat výbušniny nebo provádět výzkum, vývoj nebo pokusnou výrobu výbušnin

může jen organizace, která k tomu má souhlas ministerstva průmyslu České republiky.

(2) Jiné organizace, než které jsou uvedeny v odstavci 1, mohou zhotovovat jednoduché druhy trhavin na trhací práce jen na základě povolení Českého báňského úřadu, vydaného po dohodě s ministerstvem průmyslu České republiky.

(3) Organizace, která vyrábí, zpracovává, zhotovuje nebo dováží výbušniny nebo pomůcky, je povinna odběrateli

- a) předat osvědčení o jakosti dodávané výbušniny nebo pomůcky; při dovážení výbušninách nebo pomůckách doklad o jejich vlastnostech,
- b) přiložit k dodávané výbušnině nebo pomůcce návod k jejich používání schválený Českým báňským úřadem.

(4) Povinnost přiložit návod podle odstavce 3 písm. b) má i odběratel, který dodává výbušniny a pomůcky dalšímu odběrateli.

(5) Odběratel je povinen dodržovat návod k používání výbušnin a pomůcek, seznámit s jeho obsahem příslušné pracovníky a o tomto seznámení pořádat záznam.

(6) Vysoké školy mohou provádět výzkum, vývoj a zkoušení nových výbušnin k plnění svých pedagogických a vědeckých úloh. V rozsahu stanoveném učebními osnovami mohou připravovat výbušniny pro vyučovací účely.

(7) Požadavky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při výrobě a zpracování výbušnin stanoví obecně závazným právním předpisem Český báňský úřad v dohodě s ministerstvem průmyslu České republiky.

§ 24

Uvádění výbušnin a pomůcek do oběhu

(1) Uvést do oběhu je možné jen výbušniny a pomůcky, které povolil Český báňský úřad.

(2) Provedení zkoušek a předložení odborných posudků potřebných k povolení uvést výbušniny a pomůcky do oběhu a jejich přezkušování určí Český báňský úřad a zajistí ten, kdo o toto povolení žádá.

(3) Postup a podrobnější podmínky povolování výbušnin a pomůcek do oběhu a jejich přezkušování upraví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 25

Nabývání a odběr výbušnin

(1) Výbušniny lze nabývat jen na základě povolení k odběru výbušnin, vydaného orgánem, který povoluje trhací práce nebo ohňostrojné práce (§ 27). Toto povolení se požaduje k odběru bezdýmného prachu, černé-

ho loveckého prachu a zápalek, pokud se používají pro trhací práce nebo ohňostrojné práce.

(2) Organizacím, které pravidelně používají výbušniny při své činnosti, může být povolení vydáno pro delší časové období, nejvýše však na pět let.

(3) Na základě povolení k odběru výbušnin lze nabývat výbušniny od výrobce, dovozce nebo od jiného oprávněného odběratele.

(4) Povolení k odběru výbušnin se nevyžaduje u

- a) organizací oprávněných výbušniny vyrábět a zpracovávat nebo provádět výzkum, vývoj, zkoušení nebo pokusnou výrobu výbušnin,
- b) organizací oprávněných výbušniny dovážet a vyvážet.

§ 26

Přeprava a přenášení výbušnin

(1) Přeprava výbušnin se považuje za dopravu nebezpečných věcí. Pro přepravu výbušnin platí zvláštní předpisy¹⁵⁾ a příslušné technické normy.¹⁶⁾

(2) Způsob přepravy výbušnin v podzemí stanoví organizace v přepravním řádu.

(3) Výbušniny mohou být přenášeny jen v uzavřených obalech.

(4) Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem stanoví podmínky pro přepravu výbušnin v podzemí a pro přenášení výbušnin.

Provádění prací spojených s použitím výbušnin

§ 27

(1) Provádět trhací práce nebo ohňostrojné práce lze jen na základě povolení.

(2) Obvodní báňský úřad povoluje trhací práce při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým

způsobem, trhací práce při ostatních činnostech a ohňostrojné práce.

(3) Rozhodnutí o povolení trhacích prací velkého rozsahu a ohňostrojných prací se zasílá též příslušnému policejnímu útvaru; to se nevztahuje na trhací práce při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem.

(4) Trhací práce bez povolení lze provádět jen v případech, kdy je to nutné k záchraně života nebo majetku a hrozí nebezpečí z prodlení.

(5) Pro trhací práce velkého rozsahu musí být vypracován technický projekt odstřelu, pro trhací práce malého rozsahu, ohňostrojné práce a pro ostatní práce spojené s použitím výbušnin technologický postup.

(6) Český báňský úřad stanoví obecně závazným právním předpisem, které trhací práce se považují za trhací práce malého a velkého rozsahu, náležitosti technologického postupu, náležitosti technického projektu odstřelu a podrobněji upraví provádění trhacích a ohňostrojných prací.

§ 28

(1) Žádost o povolení trhacích prací nebo ohňostrojných prací podává ten, pro kterého se tyto práce mají provádět, nebo s jeho souhlasem ten, kdo bude tyto práce provádět.

(2) K žádosti se přikládá

- a) dokumentace trhacích prací s návrhem technických podmínek k bezpečnému provedení trhacích prací nebo ohňostrojných prací,
- b) návrh opatření k ochraně práv a právem chráněných zájmů organizací a občanů,
- c) seznam organizací a občanů, jejichž práva nebo právem chráněné zájmy by mohly být ohroženy použitím výbušnin.

(3) Náklady na případný znalecký posudek potřebný v řízení o povolení trhacích prací nebo ohňostrojných prací hradí žadatel.

¹⁵⁾ Zákon č. 68/1979 Sb., o silniční dopravě a vnitrostátním zasilatelství, ve znění zákona ČNR č. 49/1982 Sb. Vyhláška federálního ministerstva dopravy č. 122/1979 Sb., kterou se provádí zákon o silniční dopravě a vnitrostátním zasilatelství. Vyhláška ministerstva dopravy č. 127/1964 Sb., o městském přepravním řádu, ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška ministerstva dopravy č. 132/1964 Sb., o železničním přepravním řádu, ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška ministerstva dopravy č. 133/1964 Sb., o silničním přepravním řádu, ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška ministerstva dopravy č. 134/1964 Sb., o přepravním řádu vodní dopravy, ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška ministerstva dopravy č. 17/1966 Sb., o leteckém přepravním řádu, ve znění vyhlášky č. 15/1971 Sb. Vyhláška federálního ministerstva dopravy č. 3/1977 Sb., o přepravním řádu lanových drah, ve znění vyhlášky č. 35/1985 Sb. Vyhláška federálního ministerstva dopravy a spojů č. 78/1989 Sb., o právech a povinnostech pošty a jejích uživatelů (poštovní řád), ve znění vyhlášky č. 59/1991 Sb.

¹⁶⁾ Např. ČSN 26 9021 Vnitropodniková doprava výbušnin a výrobků obsahujících výbušniny.

§ 29

Objekty pro výrobu, zpracování a uskladňování výbušnin

(1) Výbušniny lze uskladňovat, vyrábět nebo zpracovávat¹⁷⁾ jen v objektech, které byly pro tento účel povoleny.

(2) Při trhacích pracích velkého rozsahu se mohou výbušniny, které se mají jednorázově použít, přechodně uskladnit na volném prostranství, nejvýše však na dobu 48 hodin před zahájením trhacích prací; v takovém případě je organizace připravující trhací práce povinna učinit potřebná opatření proti nepřijatelnému působení povětrnostních vlivů, proti odcizení výbušnin a k zajištění ochrany osob a majetku před nežádoucím výbuchem výbušnin. Uskladnění výbušnin na volném prostranství a provedená opatření musí organizace neprodleně oznámit příslušnému policejnímu útvaru.

(3) V objektech, ve kterých jsou výbušniny skladovány (dále jen „sklady výbušnin“), vyráběny nebo zpracovávány, je dovoleno skladovat, vyrábět, zpracovávat nebo zkoušet jenom takové druhy a množství výbušnin, které jsou stanoveny v kolaudačním rozhodnutí nebo v rozhodnutí, jímž se povoluje užívání objektů.

(4) Po krátkou dobu lze přechovávat výbušniny i ve zvláštních úschovných zřízených na pracovišti. Podrobnosti o zvláštních úschovných stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

Sklady výbušnin

§ 30

Na projektování a výstavbu skladů výbušnin se vztahují obecné předpisy o investiční výstavbě, pokud tento zákon nestanoví jinak.

§ 31

(1) Rozhodnutí o umístění stavby skladu výbušnin vydává

- a) při hornické činnosti pod povrchem obvodní báňský úřad,
- b) při hornické činnosti na povrchu a při činnosti prováděné hornickým způsobem orgán příslušný podle zvláštních předpisů,¹⁸⁾ v dohodě s obvodním báňským úřadem,
- c) v jiných případech než jsou uvedeny pod písmeny a) a b) orgán příslušný podle zvláštních předpisů.¹⁸⁾

(2) K žádosti o umístění skladu výbušnin podle odstavce 1 písm. a) se přikládá situační náčrt umístění skladu výbušnin s vyznačením sousedních podzemních a povrchových objektů, systém větrání a ochrany před požárem, výbuchem a projevy horských tlaků.

§ 32

(1) Stavby skladů výbušnin pod povrchem při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem a na povrchu v hranicích dobývacího prostoru, jakož i jejich změny a užívání povoluje obvodní báňský úřad.

(2) Stavby skladů výbušnin na povrchu mimo hranice dobývacího prostoru, jejich změny a užívání povoluje obvodní báňský úřad jen na území vystaveném přímým účinkům dobývání, a to v dohodě se stavebním úřadem. Rozsah tohoto území stanoví obvodní báňský úřad v dohodě se stavebním úřadem.

(3) Stavby skladů výbušnin, jejich změny a užívání v jiných případech než jsou uvedeny v odstavcích 1 a 2, povolují příslušné orgány podle zvláštních předpisů.¹⁹⁾

(4) Rozhodnutí podle odstavců 1 až 3 zasílají orgány, které je vydaly, též příslušnému policejnímu útvaru.

(5) K žádosti o povolení stavby skladu výbušnin uvedených v odstavcích 1 a 2 se přikládá

- a) projektová dokumentace podle obecných předpisů o dokumentaci staveb,
- b) situační náčrt umístění skladu výbušnin na povrchu s uvedením vzdálenosti od sousedních objektů, v podzemí od sousedních důlních děl,
- c) rozhodnutí o umístění stavby skladu výbušnin.

(6) K žádosti o povolení k užívání skladů výbušnin podle odstavců 1 a 2 se přikládá

- a) prohlášení o tom, že stavba skladu výbušnin je uskutečněna podle projektové dokumentace,
- b) protokol o určení prostředí a stupně nebezpečí požáru nebo výbuchu výbušnin,
- c) zpráva o výchozí revizi elektrického zařízení,
- d) při skladech výbušnin na povrchu zpráva o výchozí revizi hromosvodů.

(7) Podmínky pro umístění a zásady provedení skladů výbušnin podrobněji upraví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

¹⁷⁾ ČSN 26 9020 Provoz skladů výbušnin a výrobků obsahujících výbušiny.

ČSN 66 8002 Provoz výbušninářských laboratoří, zkušeben a střelnic.

ČSN 73 5721 Zřizování výroben, laboratoří a zkušeben výbušnin nebo výrobků obsahujících výbušiny.

¹⁸⁾ § 32 až 42 zákona č. 50/1976 Sb.

¹⁹⁾ § 54 až 70 a § 76 až 85 zákona č. 50/1976 Sb.

§ 33

Evidence výbušnin

(1) Při výrobě, zpracovávání, zhotovování, používání, uskladňování, výzkumu, vývoji, zkouškách a pokusné výrobě výbušnin se musí vést evidence výbušnin tak, aby byl přehled o tom, kde se výbušnina nachází a v jakém množství nebo jak se s ní naložilo.

(2) Každý druh výbušniny se musí evidovat samostatně.

(3) Doklady o evidenci výbušnin se uschovávají tři roky.

(4) Zjistí-li se rozdíly mezi evidovaným a skutečným stavem výbušnin, je organizace povinna tuto skutečnost neprodleně ohlásit příslušnému policejnímu útvaru.

(5) Náležitosti evidence výbušnin stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 34

Způsobilost k zacházení s výbušninami

(1) Zacházet s výbušninami mohou jen zletilé osoby, občansky bezúhonné, zdravotně a odborně způsobilé.

(2) Zdravotní způsobilost pracovníků a ostatních osob posuzují orgány státní zdravotní správy.

(3) Odbornou způsobilost pracovníků k zacházení s výbušninami s výjimkou činností uvedených v § 35 posuzuje organizace, u které jsou v pracovním nebo obdobném poměru. Organizace je povinna tyto osoby předem prokazatelně seznámit s vlastnostmi látek, se kterými pracují z hlediska jejich výbuchové a požární bezpečnosti a hygienické ochrany v rozsahu nutném k bezpečnému provádění prací. Odbornou způsobilost ostatních osob posuzuje obvodní báňský úřad příslušný podle místa bydliště těchto osob, pokud tyto osoby nejsou držiteli oprávnění podle § 36.

Přivádění výbušnin k výbuchu, jejich zneškodňování a ničení

§ 35

(1) Samostatně přivádět výbušniny k výbuchu, zneškodňovat je nebo ničit a provádět nebo řídit odborné práce s tím spojené mohou při

- a) trhacích pracích malého rozsahu jen osoby starší 21 let, které mají oprávnění střelmistra; tyto osoby jsou oprávněny provádět též některé úkony trhacích prací velkého rozsahu,
- b) trhacích pracích velkého rozsahu jen osoby starší 24 let, které mají oprávnění technického vedoucího odstřelů.

(2) Připravovat, odpalovat, zneškodňovat a ničit výbušniny určené k ohňostrojným pracím může jen

odpalovač ohňostrojů; pokud se k tomu účelu použije výbušnina určená k trhacím pracím, může ji přivést k výbuchu jen střelmistr, který je oprávněn přivést ji k výbuchu při trhacích pracích.

(3) Ničit a zneškodňovat výbušniny v procesu jejich výroby nebo zpracování včetně výzkumu, vývoje a pokusné výroby mohou jen osoby starší 21 let, které mají oprávnění pyrotechnika.

(4) Za účelem zácviku mohou provádět práce uvedené v odstavcích 1 až 3 i jiné osoby než střelmistři, techničtí vedoucí odstřelů, odpalovači ohňostrojů a pyrotechnici, které k tomu organizace písemně určila, a to jen pod dozorem střelmistra, technického vedoucího odstřelů, odpalovače ohňostrojů nebo pyrotechnika.

§ 36

(1) Odbornou způsobilost posuzuje a oprávnění k výkonu funkce střelmistra vydává obvodní báňský úřad a k výkonu funkce technického vedoucího odstřelů Český báňský úřad.

(2) Odbornou způsobilost posuzuje a oprávnění k výkonu funkce odpalovače ohňostrojů a pyrotechnika vydává obvodní báňský úřad.

(3) Oprávnění podle odstavců 1 a 2 se vydávají osobám, které mají předepsanou praxi a úspěšnou zkouškou prokázaly teoretické a praktické znalosti potřebné k bezpečnému přivádění výbušnin k výbuchu, jejich zneškodňování a ničení.

(4) Výuku osob ke zkoušce podle odstavce 3 zabezpečuje organizace pověřená Českým báňským úřadem.

(5) Učební osnovy a texty pro výuku schvaluje a zkušební řády vydává Český báňský úřad.

(6) Rozsah a podmínky výuky a podmínky získávání způsobilosti k zacházení s výbušninami při trhacích pracích, ohňostrojných pracích a při zneškodňování a ničení výbušnin v procesu výroby a zpracování výbušnin podrobněji upraví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

(7) Český báňský úřad stanoví v dohodě s ministerstvem průmyslu České republiky požadavky na kvalifikaci a odbornou způsobilost pracovníků při výrobě a zpracování výbušnin obecně závazným právním předpisem.

§ 36a

Povinnosti organizací vyrábějících a zpracovávajících výbušniny

(1) Na organizace vyrábějící výbušniny se vztahují přiměřeně ustanovení § 5 odst. 4 a 5, § 6 odst. 1 první věta, § 6 odst. 2 první věta, § 6 odst. 3, § 8 odst. 1 a 2.

(2) Na organizace zpracovávající výbušniny se vztahují přiměřeně ustanovení § 6 odst. 1 první věta, § 6 odst. 2 první věta, § 8 odst. 1 a 2.

§ 37

Zvláštní ustanovení

Ustanovení § 21 až 36a se nevztahují na používání výbušnin, pyrotechnických výrobků a pomůcek v ozbrojených silách a ozbrojených bezpečnostních sborech.

ČÁST ČTVRTÁ STÁTNÍ BÁŇSKÁ SPRÁVA

§ 38

Organizace státní báňské správy

(1) Orgány státní báňské správy jsou

- a) Český báňský úřad v Praze jako ústřední orgán státní báňské správy České republiky,
- b) obvodní báňské úřady, a to
  1. Obvodní báňský úřad v Kladně,
  2. Obvodní báňský úřad v Plzni,
  3. Obvodní báňský úřad v Sokolově,
  4. Obvodní báňský úřad v Trutnově,
  5. Obvodní báňský úřad v Brně,
  6. Obvodní báňský úřad v Mostě,
  7. Obvodní báňský úřad v Ostravě,
  8. Obvodní báňský úřad v Příbrami,
  9. Obvodní báňský úřad v Liberci.

(2) Obyvody působnosti obvodních báňských úřadů stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

(3) V čele Českého báňského úřadu je předseda, kterého jmenuje a odvolává vláda České republiky. Předseda Českého báňského úřadu odpovídá za výkon své funkce vládě České republiky.

(4) V čele obvodního báňského úřadu je předseda.

(5) Český báňský úřad může v zájmu zřehospodárnění výkonu státní báňské správy nebo v jiném důležitém zájmu

- a) pověřit plněním některých úkolů státní báňské správy jiný než místně příslušný obvodní báňský úřad nebo je sám převzít,
- b) pověřit obvodní báňský úřad některými úkoly, které jinak přísluší Českému báňskému úřadu.

(6) Český báňský úřad zajišťuje osobní a věcné potřeby obvodních báňských úřadů.

§ 39

Působnost orgánů státní báňské správy

(1) Orgány státní báňské správy vykonávají vrchní dozor

a) nad dodržováním horního zákona, tohoto zákona a předpisů vydaných na jejich základě, pokud upravují ochranu a využívání ložisek nerostů, bezpečnost provozu, zajištění chráněných objektů a zájmů před účinky hornické činnosti, jakož i výrobou výbušnin a používání výbušnin k trhacím pracím a ohňostrojným pracím,

b) nad dodržováním horního zákona, tohoto zákona a předpisů vydaných na jejich základě a jiných obecně závazných právních předpisů, které upravují bezpečnost a ochranu zdraví při práci, bezpečnost technických zařízení, požární ochranu v podzemí a pracovní podmínky v organizacích, pokud vykonávají hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem a při výrobě výbušnin a používání výbušnin k trhacím pracím a ohňostrojným pracím.

(2) Vrchní dozor podle odstavce 1 se nevztahuje na případy, kdy činnosti a technická zařízení uvedené v odstavci 1 podléhají obdobnému dozoru orgánů federálního ministerstva obrany, federálního ministerstva dopravy, federálního ministerstva spojů, ministerstva spravedlnosti České republiky a ministerstva vnitra České republiky. Vrchní dozor státní báňské správy není dotčen ekologickým dohledem nad těžbou vykonávaným ministerstvem životního prostředí České republiky.

(3) V pochybnostech, zda vrchní dozor podle odstavce 1 náleží do působnosti orgánů státní báňské správy, rozhodne Český báňský úřad v dohodě s jiným dotčeným orgánem státního odborného nebo obdobného dozoru.

(4) Organizace jsou povinny orgánům státní báňské správy pro účel jejich vrchního dozoru kdykoliv umožnit vstup do objektů, zařízení a na pracoviště, předložit potřebné materiály, dokumentaci, odborné posudky a podat požadované informace a vysvětlení. Organizace jsou povinny poskytovat potřebnou součinnost orgánům státní báňské správy a vytvářet jim podmínky k nerušenému a rychlému výkonu vrchního dozoru a využívat výsledky jejich zjištění ve své práci.

§ 40

Český báňský úřad

(1) Český báňský úřad plní úkoly vrchního dozoru orgánů státní báňské správy.

(2) Český báňský úřad řídí výkon státní báňské správy a činnost obvodních báňských úřadů a rozhoduje o odvoláních proti jejich rozhodnutím.

(3) Při výkonu vrchního dozoru Český báňský úřad

- a) ukládá opatření k zajištění hospodárného využívání ložisek nerostů, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu a za tím účelem organizuje, řídí a provádí zvláštní prověrky,

- b) provádí prověrky pracovišť, činností a technických zařízení a při tom zjišťuje, jak obvodní báňské úřady plní povinnosti vyplývající pro ně z horního zákona, tohoto zákona a předpisů vydaných na jejich základě,
- c) dává souhlas ke zřízení, popřípadě nařizuje zřízení revírních báňských záchranných stanic, stanoví jejich sídla a vymezuje jejich působnost, schvaluje jejich služební řády, určuje podmínky pro ustanovení do funkcí a prověřuje odbornou způsobilost jejich vedoucích pracovníků a dohlíží na stav, organizaci a vybavení revírních báňských záchranných stanic; může též s ohledem na povahu prací, jejich rizikovost a s přihlédnutím k místním podmínkám nařídit, aby organizace při činnosti prováděné hornickým způsobem zajistila báňskou záchrannou službu.

(4) Při plnění úkolů podle odstavce 3 má Český báňský úřad práva a povinnosti uvedené v § 41 odst. 1 písm. a) a c).

(5) Český báňský úřad

- a) vede souhrnnou evidenci dobývacích prostorů a jejich změn,
- b) povoluje používat typy vybraných důlních strojů, zařízení, přístrojů a pomůcek organizacím provádějícím hornickou činnost a činnost prováděnou hornickým způsobem.

(6) Český báňský úřad dále

- a) zabezpečuje a koordinuje v součinnosti s příslušnými ústředními orgány úkoly mezinárodní spolupráce v oblasti státní báňské správy,
- b) plní další úkoly vyplývající pro něj z horního zákona, tohoto zákona a jiných obecně závazných právních předpisů.

§ 41

Obvodní báňské úřady

(1) Při výkonu vrchního dozoru obvodní báňské úřady

- a) provádějí prohlídky objektů, zařízení a pracovišť a při tom kontrolují, jak jsou plněny povinnosti vyplývající z horního zákona, tohoto zákona a předpisů vydaných na jejich základě, pokud upravují ochranu a využívání ložisek nerostů, bezpečnost a ochranu zdraví při práci a bezpečnost provozu a zajištění chráněných objektů a zájmů před účinky hornické činnosti, výrobu výbušnin a používání výbušnin k trhacím pracím a ohňostrojným pracím, jakož i z jiných obecně závazných právních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, bezpečnosti technických zařízení a pracovních podmínek, včetně předpisů o požární ochraně v podzemí,
- b) zjišťují na místě stav, příčiny a následky závaž-

ných provozních nehod (havárií) a závažných pracovních úrazů v organizacích, jakož i závažné ohrožení bezpečnosti provozu organizace nebo zákonem chráněného obecného zájmu, zejména bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,

- c) nařizují odstranit zjištěné závady a nedostatky. K zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu jsou též oprávněny nařizovat nezbytná opatření. Pokud zjistí závady, které zřejmě a bezprostředně ohrožují zákonem chráněný obecný zájem, zejména bezpečnost a ochranu zdraví při práci, bezpečnost provozu a technických zařízení, popřípadě majetku a které nelze ihned odstranit, nařizují v nezbytném rozsahu zastavení provozu organizace nebo jeho části, popřípadě jejich technických zařízení, až do odstranění závad,
- d) dozírají na stav, vybavení a činnost báňské záchranné služby a prověřují odbornou způsobilost jejich vedoucích pracovníků s výjimkou pracovníků revírních báňských záchranných stanic,
- e) dozírají, zda organizace řádně vedou evidenci a registraci pracovních úrazů a vyhodnocují zdroje a příčiny úrazovosti,
- f) prověřují, zda organizace vykonávající hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem je způsobilá projektovat a vyrábět vyhrazená technická zařízení sloužící k vykonávání hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem, vydávají jí příslušné povolení, popřípadě jí toto povolení odnímají,
- g) kontrolují provádění prohlídek a zkoušek technických zařízení,
- h) prověřují zkouškami znalost předpisů uvedených v písmenu a) u pracovníků, kterou tito pracovníci potřebují k výkonu řídicích a kontrolních funkcí. Posuzují odbornou způsobilost pracovníků k výkonu vybraných funkcí a vydávají jim osvědčení nebo oprávnění k výkonu funkcí, popřípadě jim tato osvědčení nebo oprávnění odnímají.

(2) Obvodní báňské úřady dále

- a) stanoví, mění nebo ruší dobývací prostory a vedou jejich evidenci,
- b) povolují otvírku, přípravu a dobývání výhradních ložisek a ve stanovených případech vyhledávání a průzkum ložisek důlními díly; před zastavením provozu v důlních dílech a lomech povolují jejich zajištění nebo povolují likvidaci hlavních důlních děl a lomů,
- c) mohou nařídit vyhotovení nebo doplnění důlně měřické a geologické dokumentace, pokud chybí, jsou-li neúplné nebo jsou-li v nich závady,
- d) povolují zvláštní zásahy do zemské kůry a zajištění nebo likvidaci starých důlních děl,
- e) nařizují, aby část výhradního ložiska v dobývacím

prostoru jedné organizace vydobyla jiná organizace nebo aby si organizace zřídila důlní dílo v dobývacím prostoru jiné organizace, jestliže je to z hlediska veřejného zájmu, zejména bezpečnosti provozu, nezbytně nutné; stejně postupují, jestliže je nezbytně nutné společné užívání důlních děl a zařízení,

- f) stanoví nezbytná opatření, zejména pořadí a způsob vydobyti výhradních ložisek, jestliže by otvírkou, přípravou a dobýváním byl ohrožen provoz nebo využití výhradních ložisek v dobývacím prostoru jiné organizace,
- g) povolují dobývání ložisek nevyhrazených nerostů,
- h) povolují trhací práce při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem a trhací práce při ostatních činnostech a ohňostrojné práce,
- i) povolují umístění, stavbu a užívání skladů výbušnin v případech a za podmínek stanovených v § 31,
- j) kontrolují provádění prohlídek a zkoušek technických zařízení,
- k) plní další úkoly vyplývající pro ně z horního zákona, tohoto zákona a jiných obecně závazných právních předpisů.

Báňští inspektoři

§ 42

(1) Úkoly orgánů státní báňské správy na úseku vrchního dozoru vykonává Český báňský úřad ústředními báňskými inspektory a obvodní báňské úřady obvodními báňskými inspektory (dále jen „báňský inspektor“). Báňské inspektory ustanovuje předseda Českého báňského úřadu.

(2) Báňský inspektor je oprávněn

- a) vstupovat kdykoliv do objektů, zařízení a prostorů, provádět v nich prohlídky a šetření, požadovat předložení příslušných dokladů, informací a vysvětlení, přesvědčovat se u technických pracovníků o jejich znalosti předpisů uvedených v § 41 odst. 1 písm. a), jakož i zhotovovat fotografické snímky a kopie provozních map a další dokumentace potřebné ke zjištění závad a ke zjišťování stavu příčin a následků závažných provozních nehod (havárií) a závažných pracovních úrazů,
- b) dávat závazné příkazy, aby byly odstraněny zjištěné závady a nedostatky, a při zřejmém a bezprostředním ohrožení zákonem chráněných

obecných zájmů, zejména bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, bezpečnosti provozu a technických zařízení, popřípadě majetku, dávat závazné příkazy k zastavení provozu organizace nebo jeho části, popřípadě jejích technických zařízení, a to v nezbytném rozsahu až do odstranění závad, včetně příkazů k vyvedení pracovníků do bezpečí; dále je oprávněn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu nařizovat nezbytná opatření. Závazný příkaz může být dán ústně nebo písemně; pokud byl dán ústně, je inspektor povinen po ukončení inspekce nebo kontroly jej písemně zaznamenat,

- c) zakázat práci přesčas, práci v noci a práci žen a mladistvých, zjistí-li, že je vykonávána v rozporu s právními předpisy,²⁰⁾
- d) zadržet průkaz o odborné způsobilosti vydaný orgánem státní báňské správy v případech hrubého nebo opakovaného porušení předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu.

(3) Báňský inspektor se při výkonu své činnosti prokazuje průkazem Českého báňského úřadu.

§ 43

(1) Proti závaznému příkazu báňského inspektora lze podat ve lhůtě 15 dnů od jeho vydání námítky k obvodnímu báňskému úřadu nebo Českému báňskému úřadu, pokud závazný příkaz vydal ústřední báňský inspektor. Tyto orgány svým rozhodnutím závazný příkaz potvrdí, změní nebo jej zruší. Podání námitek má odkladný účinek, pokud jej v závazném příkazu báňský inspektor nevyloučil. Odkladný účinek lze vyloučit jen v případě, kdy jsou ohroženy život a zdraví lidí nebo majetek a hrozí nebezpečí z prodlení. Proti rozhodnutí obvodního báňského úřadu nebo Českého báňského úřadu o námitkách lze podat odvolání nebo rozklad.

(2) Zadržovaný průkaz o odborné způsobilosti postoupí k dalšímu řízení obvodní báňský inspektor obvodnímu báňskému úřadu a ústřední báňský inspektor Českému báňskému úřadu.

ČÁST PÁTÁ

SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Sankce

§ 44

(1) Orgán státní báňské správy může uložit pokutu až do výše 100 000 Kčs organizaci, která porušila

²⁰⁾ Zákoník práce č. 65/1965 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády ČSSR č. 223/1988 Sb., kterým se provádí zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

předpisy uvedené v § 39 odst. 1 nebo která nespĺnila opatření uložené jí rozhodnutím orgánu státní báňské správy (dále jen „porušení povinností“).

(2) Organizaci, která neprovedla ve stanovené lhůtě nápravu nedostatků, za které jí byla uložena pokuta, lze uložit další pokutu až do výše dvojnásobku uložené pokuty.

(3) Pokutu lze organizaci uložit do jednoho roku ode dne, kdy orgán státní báňské správy zjistil porušení povinností, nejpozději však do tří let ode dne, kdy k porušení povinností došlo.

(4) Orgán státní báňské správy může uložit pokutu až do výše 5000 Kčs pracovníkovi organizace, který zaviněně porušil závažné povinnosti vyplývající z předpisů uvedených v § 39 odst. 1 nebo který zatajil skutečnosti důležité pro výkon vrchního dozoru.

(5) Pokutu lze pracovníkovi uložit do jednoho roku ode dne, kdy došlo k porušení povinností.

(6) Báňský inspektor je oprávněn uložit pokutu v blokovém řízení až do výše 200 Kčs pracovníkovi organizace, který zaviněně porušil povinnosti vyplývající z předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu, nebo pracovníkovi, který svým jednáním ztížil výkon vrchního dozoru orgánů státní báňské správy; tuto pokutu může uložit i cizím osobám, které se souhlasem organizace se zdržují na jejích pracovištích.

(7) Pokutu v blokovém řízení lze uložit bez dalšího projednání, bylo-li porušení povinností spolehlivě zjištěno a pracovník je ochoten pokutu zaplatit. Proti uložení pokuty v blokovém řízení se nelze odvolat; o tom musí být pracovník předem poučen. Báňský inspektor je oprávněn uloženou pokutu vybrat; k jejímu uložení a vybrání použije bloků, kterých se používá pro ukládání a vybírání pokut v blokovém řízení o přestupcích.

(8) Při stanovení výše pokuty se přihlíží zejména k závažnosti, způsobu, době trvání a možným následkům porušení povinností, a pokud jde o pracovníky, i k míře zavinění.

(9) Uložení pokuty organizaci zůstává nedotčena trestní odpovědnost jejích pracovníků, jakož i odpovědnost organizace a pracovníků organizace podle předpisů o náhradě škody.

(10) Pokuta se neuloží, pokud byla organizaci nebo pracovníkovi za totéž porušení povinností uložena pokuta podle jiných právních předpisů, nebo byl

li pracovník postižen podle jiných právních předpisů.²¹⁾

(11) Pokuty jsou příjmem státního rozpočtu České republiky.

§ 44a

Orgány státní báňské správy projednávají přestupky v oblasti ochrany a využití nerostného bohatství a používání výbušnin ve správním řízení podle obecných předpisů o přestupcích.²²⁾

§ 45

Orgány státní báňské správy mohou odejmout pracovníkům organizací jimi vydaná oprávnění k výkonu činnosti za hrubé nebo opakované porušení předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu až na dobu tří let.

§ 46

Vztah ke správnímu řádu

Obecné předpisy o správním řízení²³⁾ se nevztahují na řízení podle § 4, 8, § 21 odst. 5, § 23 odst. 2, § 24, 25 a § 40 odst. 5 písm. b).

§ 47

Přechodná ustanovení

(1) Povolení podle tohoto zákona nevyžadují

- a) otvírka, příprava a dobývání výhradních ložisek, jakož i zajištění nebo likvidace hlavních důlních děl a lomů vykonávané na základě plánů schválených obvodními báňskými úřady před nabytím účinnosti tohoto zákona,
- b) vyhledávání a průzkum ložisek důlními díly, jakož i zabezpečení a likvidace těchto děl prováděné na základě projektů projednaných s obvodními báňskými úřady před nabytím účinnosti tohoto zákona,
- c) zvláštní zásahy do zemské kůry a práce na zajištění a likvidaci starých důlních děl započaté před nabytím účinnosti tohoto zákona.

(2) Jestliže organizace započala s dobýváním ložiska nevyhrazeného nerostu podle § 19 před nabytím účinnosti tohoto zákona, je povinna předložit obvodnímu báňskému úřadu plán využívání ložiska do šesti měsíců od nabytí účinnosti tohoto zákona.

²¹⁾ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

²²⁾ Zákon ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

²³⁾ Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

§ 47a

Přechodná ustanovení k úpravám účinným od nabytí účinnosti zákona České národní rady č. 542/1991 Sb.

(1) Povolení těžby ložisek nevyhrazených nerostů vydané podle dosavadních předpisů²⁴⁾ se považuje za povolení dobývání ložisek nevyhrazených nerostů podle tohoto zákona.

(2) Povolení k odběru výbušnin vydané příslušnými orgány podle dosavadních předpisů se považuje za povolení podle tohoto zákona.

(3) Oprávnění odpalovačů ohňostrojů a oprávnění pyrotechniků vydaná podle dříve platných předpisů se považují za oprávnění vydaná podle tohoto zákona.

§ 48

Zrušovací ustanovení

Zrušují se

1. Zákon České národní rady č. 24/1972 Sb., o organizaci a o rozšíření dozoru státní báňské správy, ve znění zákona České národní rady č. 50/1982 Sb.
2. Vyhláška předsedy Ústředního báňského úřadu č. 259/1957 Ú. l., kterou se vyhláší statut státní báňské správy.
3. Vyhláška Ústředního báňského úřadu, minister-

stva chemického průmyslu a ministerstva všeobecného strojírenství č. 62/1965 Sb., o výbušninách.

§ 48a

Zrušovací ustanovení účinná od nabytí účinnosti zákona České národní rady č. 542/1991 Sb.

Zrušují se:

1. Nařízení vlády České socialistické republiky č. 92/1988 Sb., o podmínkách racionálního využití ložisek nevyhrazených nerostů.
2. § 31 zákona České národní rady č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, a pol. č. 43 a č. 67 přílohy I k tomuto zákonu.
3. § 6a písm. a) a b) vládního nařízení č. 20/1954 Sb., o organizaci státní báňské správy, ve znění zákona č. 61/1965 Sb. a zákona České národní rady č. 24/1982 Sb.

§ 49

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 1988.

Zákon České národní rady č. 542/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, nabyl účinnosti dnem 20. prosince 1991.

Uhde v. r.

²⁴⁾ § 71 až 74 zákona č. 50/1976 Sb.

Vydavatel: Federální ministerstvo vnitra - **Redakce:** Nad štolou 3, poštovní schránka 21/SB, 170 34 Praha 7 - Holešovice, telefon (02) 37 69 71 a 37 88 77, telefax (02) 37 88 77 - **Administrace:** SEVT, a. s., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon (02) 53 38 41-9, telefax (02) 53 10 14, 53 00 26, telex 123518 - Vychází podle potřeby - **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámených ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha činila Kčs 540,-, druhá záloha od částky 79/1992 Sb. činí Kčs 400,-) - **Účet pro předplatné:** Komerční banka Praha 1, účet č. 19-706-011 - Novinová sazba povolena poštou Praha 07, číslo 313348 BE 55 - **Tisk:** Tiskárna federálního ministerstva vnitra - Dohlédací pošta Praha 07.

Distribuce předplatitelům: SEVT, a. s., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41-9, telefax 53 10 14, 53 00 26, telex 123518 - Požadavky na zrušení odběru a změnu počtu výtisků pro nadcházející ročník je třeba uplatnit do 15. 11. kalendářního roku, pokud žádný požadavek neuplatníte, zůstává odběr v nezměněném stavu i pro nadcházející ročník. Změny adres se provádějí do 15 dnů. V písemném styku vždy uvádějte číslo vyúčtování - Požadavky na nové předplatné budou vyřízeny do 15 dnů a dodávky budou zahájeny od nejbližší částky po tomto datu - Reklamacie je třeba uplatnit písemně do 15 dnů od data rozeslání - Jednotlivé částky lze na objednávku obdržet v obytném středisku SEVT, Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41 až 9, za hotové v prodejnách SEVT: Praha 1, Tržiště 9, telefon (02) 53 38 41-9 - Praha 4, Jihlavská 405, telefon (02) 692 82 87 - Brno, Česká 14, telefon (05) 265 72 - Karlovy Vary, Sokolovská 53, telefon (017) 268 95, v prodejnách knihkupectví: Olomouc, nám. Míru 5, Ostrava, Výškovická ul., obchodní pavilony - Ostrava, Holarova 14 - Nový Jičín, 28. října 10 - Plzeň, Admina, spol. s r. o., Škroupova 18.